

T.C.

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER ANA BİLİM DALI

MAHALLİ İDARELER VE YERİNDEN YÖNETİM BİLİM DALI

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KÜLTÜR A.Ş. ÖRNEĞİNDE YEREL
YÖNETİMLERDE KÜLTÜREL FAALİYETLERİN ÖRGÜTLENMESİ

Yüksek Lisans Tezi

ERSİN ÇETİNTAŞ

Danışman

Prof. Dr. Uğur TEKİN

İstanbul, 2013

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Yüksek Lisans Tez Onay Belgesi

Enstitümüz Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Yüksek Lisans Programı Y1012.060005 numaralı öğrencisi Ersin ÇETİNTAŞ'ın "İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş. Örneğinde Yerel Yönetimlerde Kültürel Faaliyetlerin Örgütlenmesi" adlı tez çalışması Enstitümüz Yönetim Kurulunun 10.12.2012 tarih ve 2012/29 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından gözetim ile Tezli Yüksek Lisans tez olarak kabul edilmiştir.

Öğretim Üyesi Adı Soyadı

İmzası

Tez Savunma Tarihi : 25.01.2013

1) Tez Danışmanı : Prof. Dr. Uğur TEKİN

2) Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. Ali İhsan ÖZEROĞLU

3) Jüri Üyesi : Prof. Dr. M. Nafiz DURU

Not: Öğrencinin Tez savunmasında **Başarılı** olması halinde bu form **imzalanacaktır**. Aksi halde geçersizdir.

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	1
TABLolar LİSTESİ	2
ÖZET	3
ABSTRACT	4
GİRİŞ	5
1. YEREL YÖNETİM KAVRAMI.....	6
1.1. Yerel yönetim kavramı.....	6
1.2. Türkiye’de Yerel Yönetimler.....	8
2.TÜRKİYE’DE YEREL YÖNETİM ŞEKİLLERİ.....	13
2.1. İl Özel İdareleri.....	13
2.2. Belediyeler.....	16
2.3. Köyler.....	17
3. BELEDİYELER.....	20
3.1. Kuruluşları	20
3.2. Belediyenin Görevleri	20
3.3. Belediyenin Organları	22
3.3.1. Belediye Meclisi	22

3.3.2. Belediye Encümeni	24
3.3.3. Belediye Başkanı	24
3.3.4. Teşkilat Yapısı	25
4. BELEDİYELERDE KÜLTÜR-SANAT FAALİYETLERİ.....	27
4.1. Belediyelerde Kültür - Sanat Etkinliklerinin Düzenlenme Amaçları.....	27
4.2. Belediyelerde Kültür-Sanat faaliyetlerini yürüten birimler.....	28
4.3. İstanbul Büyükşehir Belediyesinin Kültür- Sanat faaliyetleri organizasyon yapısı.....	28
4.3.1. İBB Kent Orkestrası Müdürlüğü Görev ve Çalışma Şekli.....	28
4.3.2. İBB Kültür Şube Müdürlüğü Görev ve Çalışma Şekli.....	44
4.3.3. İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları Görev ve Çalışma Şekli.....	49
4.3.4. İBB Kütüphane ve Müzeler Şube Müdürlüğü Görev ve Çalışma Şekli.....	62
5. İBB KÜLTÜR A.Ş.....	66
5.1. İBB KÜLTÜR A.Ş. Tarihçesi.....	66
5.2 İBB KÜLTÜR A.Ş. Vizyonu ve Misyonu.....	67
5.3. İBB KÜLTÜR A.Ş. Organizasyon Yapısı ve 2011 Faaliyet Raporu.....	67
5.3.1. Kültürel Mekânların İşletilmesi.....	67
5.3.2. Kültürel ve Sanatsal Etkinlikler.....	69
5.3.3. Müzecilik.....	72
5.3.4. Pazarlama, Satış, Dağıtım Faaliyetleri.....	77
5.3.5. Yayıncılık Faaliyetleri.....	80
5.3.6. Basında Kültür A.Ş.....	81
5.3.7. Personel Durum Özeti.....	81
5.3.8. 2011 Yılı Mali Durum Özeti.....	82
6. SONUÇ.....	83
6.1. Yerel yönetimlerin kültür sanat etkinlerine katkısı	83

6.2. İ.B.B Kùltür A.Ş'nin İstanbul'daki Kùltür-Sanat dünyasına yaptığı
katkılar.....84

7. KAYNAKÇA.....86

KISALTMALAR

İK:	İnsan Kaynakları
İBB:	İstanbul Büyükşehir Belediyesi
s:	sayfa
a.g.e:	adı geçen eserde
A.Ş:	Anonim Şirketi
CRR:	Cemal Reşit Rey konser Salonu
İDO:	İstanbul Deniz Otobüsleri
KKTC:	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
GSM:	Gösteri Sanatları Merkezi
TÜYAP:	Tüm Fuarcılık Yapım
İSBAK A.Ş:	İstanbul Belediyeler Bakım Ulaşım Sanayii ve Ticaret A.Ş.

TABLULAR LİSTESİ

Tablo-1: Belediyenin Türlerine göre Dağılımı.....	17
Tablo-2: Belediye Meclis Üye Sayısı.....	23
Tablo-3: Organizasyonlar Gelirler- Giderler Raporu.....	70
Tablo-4: Fuarlar Gelirler- Giderler Raporu.....	71
Tablo-5: Gösteri Sanatları Merkezi Gelirler- Giderler Raporu.....	72
Tablo-6: Miniaturk Ziyaretçi Sayıları & Gelirler- Giderler Raporu.....	74
Tablo-7: Yerebatan Ziyaretçi Sayıları & Gelirler- Giderler Raporu.....	75
Tablo-8: Panorama 1453 Tarih Müzesi Ziyaretçi Sayıları & Gelirler- Giderler Raporu.....	76
Tablo-9: İstanbul Kitapçısı Gelirler- Giderler Raporu.....	78
Tablo-10: Gazete Satış Büfeleri Gelirler- Giderler Raporu.....	78
Tablo-11: Çiçek Satış Büfeleri Gelirler- Giderler Raporu.....	79
Tablo-12: Billboardlar Gelirler- Giderler Raporu.....	79
Tablo-13: Led Ekranlar Gelirler- Giderler Raporu.....	80

ÖZET

Yerel Yönetimler, ülke içerisinde yerleşmiş büyüklü küçüklü köy, kasaba, kent gibi yerleşik insan topluluklarının ortak yerel nitelikli ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla belli bir hukuk düzeni içerisinde oluşturulmuş, anayasal kuruluşlar olarak nitelendirilir.

Türkiye’de yerel yönetim kuruluşları İl Özel İdaresi, Belediyeler, Köyler olmak üzere 3 kısımdan oluşur. Tezde bu kuruluşların yapısı, görev ve yetkileri, organizasyon faaliyetlerinden konuya girilmiştir. Bu konulardan sonra, Belediyelerin yapıları, görevleri incelenip, detaylı şekilde anlatılmıştır.

Ardından İstanbul Büyükşehir Belediyesindeki Kültür, Sanat faaliyetleri ve bu konuyla alakalı çalışan birimlerin organizasyon yapısı, personel yapısı, mevzuatı hakkında bilgiler verilmiştir.

En son olarak İstanbul Büyükşehir belediyesinin İştiraki olan Kültür A.Ş.’nin ne tür hizmetlerde bulunduğu, yapısı, kontrol mekanizması, personel yapısı, kime nasıl hizmet verdiği, ihaleleri nasıl aldığı ve İstanbul Büyükşehir Belediyesine ait yerleri nasıl işlettiğine dair bilgiler verilmiştir. Konu içerisinde Kültür A.Ş.’nin 2011 yılına ait gelir-gider tabloları, yaptığı kültür faaliyetleri ve sayısından bahsedilmiştir.

ABSTRACT

Local Governments were shown as the settlements whether they are large or small, villages, towns and cities resided by people and built for their needs.

Special Provincial Administrations include the local government agencies, municipalities and villages. In this study, the structure of the organizations, their duties and functions and activities were examined. Then, the structures of municipalities and their tasks were analyzed and described in detail.

After that, the information about the cultural and art related activities of Istanbul Metropolitan Municipality was given in addition to the information about the department working these subjects in terms of their organization structures, employee composition and legislations.

In closing, the information about the services, structure, control mechanism, service style, bid style and place functioning of Culture Company of Istanbul Metropolitan Municipality was provided. Also, its the tables of income and expenses, and cultural activities with their numbers were shown.

GİRİŞ

Genel anlamda sosyal adalet ve sosyal adaletin politika ve toplumla olan ilişkilerini incelemektedir. Sosyal sorunlar ve etkileriyle ilgilenmekte bu sorunlara barışçıl yollardan çözümler bulmaktadır. Sosyal politika İkinci Dünya Savaşı sonrası önem kazanmıştır ve refah devletlerinin temel aracı haline gelmiştir.

Sosyal devlet anlayışı sonucu, sosyal politikalar, devletin eğitim ve sağlıktan, konut, sosyal güvenlik, çevre, istihdam, gelir dağılımı ve çalışma koşullarının düzenlenmesine kadar birçok konuda geniş bir uygulama alanında hızla gelişmiştir. Kamu yönetiminin bir parçası olan yerel yönetimler, mahalli sınırlar içinde yaşayan halkın bölgesel nitelikteki hizmetlerini yerine getirmekte görevli olan kuruluşlardır.

Sosyal belediyeciliğin sosyal politika kadar kültür politikaları da önemli bir konudur. Kültür merkezlerinin açılması, kütüphane, kitap, dergi, broşür ve müze hizmetleri, kültür gezileri, sinema ve tiyatro etkinlikleri ve diğer sanat etkinlikleri ile sportif faaliyetler belediyelerin kültür politika uygulamalarıdır.

Çalışmanın ilk bölümünde Yerel Yönetimler kavramı, yerel yönetim kuruluşları ve yapısı, ardından Belediyeler ve yapısı İncelenmiştir. En son olarak İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde Kültür faaliyetleri ve Kültür A.Ş. organizasyon yapısı ele alınmıştır.

1. YEREL YÖNETİM KAVRAMI

1.1. YEREL YÖNETİM KAVRAMI

Yerel yönetimler, köy, kasaba, kent gibi yerleşik insan topluluklarının ortak ve yerel ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla belli bir hukuk düzeni sağlamak amacıyla oluşturulmuş kuruluşlardır. (Halil Nadarlıoğlu; “Mahalli İdareler”, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 1994, s.3).¹

Yerel Yönetimler; hiçbir ayırım gözetmeden insanı yerel demokrasinin temeli kabul eden; insan haklarını, çoğulcu ve katılımcı demokrasi ilkelerini yaşama geçiren Toplumun ortak ihtiyaçlarını karşılamak, ekonomik, sosyal ve kültürel zenginliğine ve refahına ilişkin yerel hizmetleri görmek üzere kurulan; bu hizmetleri, genel yetki ile kendi sorumluluğu altında yürüten demokratik yönetimlerdir. (Selahattin Yıldırım, “Yerel Yönetim ve Demokrasi”, İstanbul, 1993)²

Yerel yönetimler; belirli bir coğrafi alanda yaşayan, yerel topluluğun bireyelerine kendilerini en çok ilgilendiren konularda hizmet üretmek amacıyla kurulan, karar organları yerel toplulukça seçilerek göreve getirilen, yasalarla belirlenmiş görevlere ve yetkilere, özel gelirlere, bütçeye ve personele sahip, üstlendiği hizmetler için kendi örgütsel yapısını kurabilen, merkez yönetimi ile ilişkilerinde yönetsel özerklikten yararlanan kamu tüzel kişileridir." tanımlaması yapılmaktadır.

Yerel yönetimlerin gelişimi belirli tarihsel süreç içerisinde incelenir. Bu süreçte ülkeler farklı aşamalarda olabiliyorlar. Tüm bunların yanında evrensel geçerliliğin kurumsal boyut ile sınırlandırılması batı dışındaki sosyo-ekonomik sistem ve pratiğinin kapsanması önünde ciddi bir engel gibi görünmektedir. Tarihsel gelişim içerisinde ele alınması gereken yerel yönetim kavramının, evrensel geçerliliği varmış gibi sunulması yanıltıcı olabilir.

Yerel yönetimlerin geniş bir siyasal-ekonomik sistemin parçası olmasından dolayı ve karışık yapı içerisinde yer almaları nedeniyle, yerel yönetimin çevresini oluşturan faktörlerden ayrı olarak incelenmesi gerçekçi olmayabilir. Yerel yönetim kavramının incelenmesi öncelikle devlet kavramının incelenmesini gerekli kılmaktadır. Ulusal sınırlar içerisinde

---

¹Halil Nadarlıoğlu; “Mahalli İdareler”, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 1994, s.3

² Selahattin Yıldırım, “Yerel Yönetim ve Demokrasi”, İstanbul, 1993

yaşayan insanların gereksinimlerini karşılamak devletin en temel amacıdır. (Nadaroğlu, 1994:3).³

Devleti diğer kurumlardan ayıran başlıca özellikleri; en geniş büyük örgütlenmeye sahip olması, en üst noktada işbölümü yaparak, devletin faaliyetlerini gerçekleştirme konusunda en büyük güce sahiptir. Egemenlik kavramı da bu gücü ortaya çıkarır. Tarihin değişik dönemlerinde yapılan devletin tanımlanmasında farklılıkların olması da devletin tarihsel bir gerçeklik olmasındandır. Günümüzdeki çağdaş devlet tanımı bu tarih sürecinde ortaya çıkmıştır. Devlet ya da site olarak adlandırılan Polis, eski Yunan siyasal hayatında günümüzdeki devletin karşılığı olarak geçmektedir. Polis; belli bir toprak üzerinde kurulmuş siyasal, sosyal, askeri ve ekonomik bir bütündür. Sınırları içerisinde yer alan şehirleri kapsar.

Platona göre ise toplumun oluşum nedeni, insanların işbirliği içerisinde olmalarıdır. İşbölümü ve uzmanlaşma toplumu giderek büyütür. Bu işbölümü toplumu sınıflara ayıracaktır. Toplumda iki tür sınıf olacaktır. Bunlar Üreticiler ve Toplumu Koruyan ve Yönetenlerdir.

Siyasal bir organizasyon olan devletin merkezi idareyi kurmasının temelinde ise "herhangi bir ülkede yaşayan insanların ortak nitelikteki iç ve dış güvenlik, adalet, toplumsal refah ve kalkınmasının sağlanması, sosyal güvenliğin etkin bir biçimde gerçekleştirilmesi gibi amaçlar yatar". (Nadaroğlu, 1994:3-15).⁴ Bu amaçlar genel ve yerel yönetim olmak üzere iki otoriteyi ortaya çıkarmıştır. Konumuz içerisinde ele aldığımız yerel yönetimler; tarihi, sosyal, hukuksal ve siyasi faktörlerin etkisi ile biçimlenmiştir. Genel siyaset konusunda uzmanlaşmış kişiler, yerel yönetime tarih boyunca merkezi devletle yerel halk arasında bir ara kuruluş, alt bir merkezi yönetim birimi, yerel hizmet kurumu ve kendi kendini yöneten özerk topluluk gibi değişik yaklaşımlar ve tanımlar getirmişlerdir. Günümüzde ise yerel yönetimler bir süreç olarak tanımlanmaktadır. İçinde buldukları toplumsal, ekonomik ve politik dizgelerden almakta ve bu dizgelerle olan yoğun etkileşimi nedeniyle de değişikliklere uğramaktadırlar.

Yerel yönetim, yönetim gücünün belli bir merkezde toplanmasını ve alt düzeylere aktarılmasını anlatan bir kavramdır. Yerel yönetim, yerel nitelikli kamusal hizmetlerin, devlet tüzel kişiliği dışındaki kamu tüzel kişilerinince gerçekleştirilmesi için daha az yetkili bir

---

³ Nadaroğlu, 1994:3

⁴ Nadaroğlu, 1994:3-15

otoriteye yetki aktarımıdır. (M. Akif Çukurçayır, Siyasal Katılma ve Yerel Demokrasi, 3. Baskı, Konya: Çizgi Kitabevi, 2006:101).⁵

Yerel yönetimin iki temel boyutu vardır. Birincisi, “yerel hizmet birimi olma” yerel hizmetlerin sağlayıcısı olma boyutu; burada yerel yönetimin, bir işletme, üretme ya da ürettirme ve idare etme sistemi olması söz konusudur. İkincisi, “demokratik kendi kendini yönetme birimi olma boyutu”; burada yerel yönetimin bir siyasal sistem olması söz konusudur. (Selahattin Yıldırım, Yerel Yönetim ve Demokrasi, Yerel Yönetimin Geliştirilmesi Programı El Kitapları Dizisi, 2. Baskı, İstanbul: IULA-EMME Yayınları, 1994:33).⁶Yerel yönetim anlayışı ve uygulaması, yalnızca yerel topluluğun ortak gereksinimlerin karşılanması değil, aynı zamanda merkezi devlet anlayışının sakıncalarına karşı demokratik sivil toplum yönetim ve uygulamasının geliştirilerek sürdürülmesi ve her şeye karşı yaşatılması olmalıdır.

Son zamanlarda yerel yönetimler, her ülkede, Anayasa ile düzenlenmiş, demokratik ve özerk kuruluşlar olma özellikleri ile ülkelerin yönetim yapıları içerisinde oldukça önemli bir yere sahiptir. Yerel yönetimlerin önemi her geçen gün artmakta ve toplum içerisinde saygınlık ve yetki kazanmaktadır. (Nuri Tortop, “Mahalli İdareler”, 1. Basım, Nobel Yayınevi, Ankara, Eylül 2006:17).⁷

1.2. TÜRKİYE’DE YEREL YÖNETİM

Türkiye; “Batılı tarzdaki yerel yönetimler” anlamında çok eski bir geçmişe sahip değildir. Osmanlı siyasal sisteminde; halk tarafından benimsenmiş bir sistem mevcut değildi.

İlk yıllarda padişahlar, fethettikleri şehirlerde kendileri adına idari, adli ve mahalli hizmetleri yürütecek ve kendisine karşı sorumlu olacak ‘kadılar’ tayin etmeye başladılar. Tek yetkili kadılar o bölgenin otoritesiydiler. Belediye hizmetlerini yürüten kadılar, imar işleri dışında büyük ve geniş bir sorumluluğa sahiptiler. Fetihlerle sayesinde ülke büyüyüp genişledikçe; askeri teşkilatlanma, toprak rejimine (dirlik sistemi) paralel olarak farklılaşırken, kadılar da padişahlara doğrudan bağlı olmaktan uzaklaşmaya başladılar. Araya bazı unvanlar, makamlar getirildi. Kazaskerlik, kadı-ül kudatlık gibi makamlardan sadrazam

---

⁵ M. Akif Çukurçayır, Siyasal Katılma ve Yerel Demokrasi, 3. Baskı, Konya: Çizgi Kitabevi, 2006:101

⁶ Selahattin Yıldırım, Yerel Yönetim ve Demokrasi, Yerel Yönetimin Geliştirilmesi Programı El Kitapları Dizisi, 2. Baskı, İstanbul: IULA-EMME Yayınları, 1994:33

⁷ Nuri Tortop, “Mahalli İdareler”, 1. Basım, Nobel Yayınevi, Ankara, Eylül 2006:17

sorumlu oldu. İstanbul'un fethinden sonra da bu uygulama bu şekilde devam etti. Tanzimat Dönemi'ne kadar merkezi idare hakim olduğundan dolayı yerel yönetim sistemi pek görülmedi.

Batılı anlamda yerel yönetim geleneği Osmanlı'da yoktu. Bu gelenekte, yerel yönetim-demokrasi ilişkisi, tamamıyla kendi kendini yönetme ilkesine dayanıyordu. Tarihsel kökenleri bağlamında, yerel ölçekte komünlerin kendi kendini yönetmesi biçiminde olan yerel yönetim sistemi, Osmanlı siyasal sistemine 'gecikmiş ve taklitçi bir gelişmenin sonucu' olarak girmiştir. Köy yönetimlerinin gelenekselliği ve güçlülüğü de, yine batıdaki gibi güçlü bir 'yurttaşlık' temeline dayanmıyordu. Tanzimat Fermanı (1839) ile birlikte; Türk Yerel Yönetim sistemi, kendi geleneksel örgüt yapısından vazgeçerek, Batı standartlarında bir yönetim modeli oluşturmaya başlamıştır.

İstanbul'da modern anlamda ilk belediye idaresi, İstanbul Şehremaneti adıyla 1854 yılında kurulmuştur. Bu belediye idaresinin başında; merkezi hükümet tarafından tayin edilen bir yüksek memur bulunuyordu. Bu belediye kurumunda, ileri gelen memurlardan ve esnaf temsilcilerinden oluşan; daha çok istişarî görevleri olan bir şehremaneti meclisi de vardı. (Ortaylı, 1979:296).⁸ Yeni kurulan bu belediye idaresi için; 1855 yılında 14 maddelik bir nizamnamenin çıkartıldı. Bu nizamnamenin ikinci maddesinde; Dersaadet'te bulunanların zaruri ihtiyaçlarının teminini kolaylaştırmak, esnafın düzenini sağlamak, şehir olmanın gerektirdiği intizam ve temizliği temin etmek gibi görevler şehremanetine verilmiştir.

Şehreminliğinin; Osmanlılarda Tanzimat'a kadar sarayların bakım ve onarımıyla meşgul olan, bazı sarayların iâşesinden ve Haremi Hümayun'un maaş ve masraflarından sorumlu olan önemli bir görev olduğu bilinmektedir. Hatta zaman zaman şehremininin Divan'a çağrılarak görüşünün alındığı da bilinir. Şehreminilik, Tanzimat'ı müteakip kaldırılmış ve 1854'de İstanbul'a yeni belediye idaresi kurulmasıyla; belediye başkanı olarak tekrar tesis edilmiştir. Bu unvan Cumhuriyetten sonra yerini belediye reisliğine/başkanlığına bırakmıştır.

Osmanlı döneminde ilk belediye uygulamalarının, Altıncı Daire-i Belediye adıyla İstanbul'un, Beyoğlu ve Galata semtinde yapıldığı görülmektedir. Bu ilk belediye uygulamasına Altıncı Belediye Dairesi denmesinin nedeni ise; örnek olarak alınan Paris Belediyesindeki uygulamada en başarılı belediye hizmetlerinin, Altıncı Belediye Dairesi olarak bilinen yerde verilmekte olmasıdır. Altıncı Daire-i Belediyenin teşkili konusundaki tebliğde; İstanbul'un genel olarak 14 belediye dairesine ayrıldığı belirtilmektedir. Ancak;

---

⁸ Ortaylı, 1979:296

Beyoğlu ve Galata semtlerinin gelir itibariyle iyi durumda olduğu, buralarda iyi nitelikte binaların yer aldığı, bu yörelerde yaşayan halkın diğer ülkelerdeki belediye uygulamalarını da gördüğü ve faydasını idrak ettiği ifade edilerek; ilk belediye uygulamaların burada yapılmasının münasip olacağı belirtilmektedir. Diğer belediye dairelerinin de, buradaki örnek uygulamadan sonra, faaliyete geçmesi düşünülmektedir. (Ergin, 1995:1307–1308).⁹ Altıncı Daire-i Belediye'nin başında yukarıda da ifade ettiğimiz gibi atanmış bir memur bulunmaktaydı.

Altıncı Daire-i Belediye uygulamasından sonra, İstanbul'da belediye sayıları bazen artırılmış bazen de azaltılmıştır. Daha sonra, 1877 tarihli Dersaadet Belediye Kanunu ile İstanbul için yirmi adet belediye idaresi kurulması hüküm altına alınmıştır. (Ergin, 1995:1401). Ancak; Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu savaş şartları ve gelir yetersizlikleri, bu belediyelerin hemen kurulup faaliyete geçmesine imkân vermemiştir.

1864 Vilayet Nizamnamesi ile Osmanlı Devletinin İstanbul dışındaki, kentlerinde de belediye teşkilatının kurulmaya başladığı görülmektedir. (Ortaylı, 1979:296).¹⁰ Bu nizamname; vilayet, liva, kaza, nahiye, köy bölünmesini getirerek, her idari birimde belediye kurulması hükmünü getirmiştir. Ancak ne teşkilat, ne gelir ne de belediyelerin diğer idari ve adli kuruluşlarla ilişkileri belirtilmediğinden, verim alınamamıştır. 1868 Dersaadet İdare-i Belediye Nizamnamesi yürürlüğe girerek on dört belediye dairesini tekrar gündeme getirmiş ve bu daireleri İstanbul Şehremaneti'ne bağlamıştır. (Çelik, 1995:592).¹¹

I. Meşrutiyet hareketi, Türkiye'nin ilk yazılı 1876 Anayasasını getirerek, bu anayasada belirtildiği üzere belediyeleri özel bir kanunla düzenleyeceği ifade edilmiş ve bu alanda çalışmalar yapılarak 1877 yılında "Dersaadet Belediye Kanunu" yürürlüğe konmuştur. Bu kanuna göre belediyeler; belediye reisi, belediye meclisi ve belediye cemiyeti olarak üç organa sahipti. Üçüncü organ, diğer iki organın müştereken toplantısı ile yedek üyelere oluşuyordu. Merkezi idare, belediye reisini meclis üyeleri arasından tayinle seçiyordu. Bu örgüt, klasik belediye görevleri dışında nüfus sayımı, emlak yazımı gibi bugün merkezi idarece görülen işleri de yürütüyordu. 1877 tarihli Belediye Kanunu Türkiye'nin ilk belediye teşkilatı kanunu olup çeşitli değişikliklerle 1930 yılına kadar uygulanmıştır. II. Meşrutiyet'in ilanını müteakip, Türk belediyeciliği yönünden yararlı ve olumlu bir gelişme olmamış ve

---

⁹ Ergin, 1995:1307–1308

¹⁰ Ortaylı, 1979:296

¹¹ Çelik, 1995:592

hatta geçici Vilayet Kanunu (1913) ile belediye özerkliği kaldırılarak, devlete bağlı resmi bir daire hüviyetine dönüştürülmüştür. (Sarıkoc, 2002:9-10).¹²

Cumhuriyet dönemindeki yerel yönetimler; Osmanlı yerel Yönetim sistemi ile birlikte benzer nitelik taşıyarak devam etmiştir. Türkiye’de yerel yönetim yapısı ve özellikle belediyeçilik önemli bir evrim geçirmişse de ilk oluşum yıllarındaki yapısal özellikler genelde korunmuştur. Aslında bu durum, yani cumhuriyetin ilk döneminde oluşan yapıların genelde kendilerini korudukları gerçeği; siyasal, ekonomik ve kültürel sistemin vasfı olarak öne çıkmaktadır. (Dursun, 1996:14).¹³ Cumhuriyet döneminin yerel yönetim yapısında merkeziyetçi bir yaklaşım görülmektedir. Cumhuriyetin ilk yıllarında, tamamen İstanbul model alınarak Ankara Şehremaneti kurulmuştur. Şehremini hükümetçe atanacak 24 üyeden oluşmuştur. Mali özerkliğe sahip olması söz konusu olmayan bu birimde hükümetin etkisinin bir hayli büyük olduğundan bahsedilebilmektedir. Hatta 28 Mayıs 1928’de kurulan Ankara Şehri İmar Müdürlüğü bile belediyeye değil, Dâhiliye Vekâleti’ne bağlanmıştı. Bir şehrin belediyelere ait olan bir işi hükümetin kontrolünde bulundurulmuştu. (Dursun, 1996:14).¹⁴ 1930 yılında çıkan Belediyeler Kanunu ve akabinde yürürlüğe giren Umumi Hıfzısıhha Kanunu, Belediyeler Bankası Kuruluş Kanunu, Okturuva Vergisinin Kaldırılarak Gümrük Vergisine %10 Eklenmesine ilişkin Kanun, Belediyeler Yapı ve Yollar Kanunu, Belediyeler İmar Heyeti Kuruluş Kanunu gibi kanunlarla Cumhuriyet dönemi belediyeçiliğinin yasal zemini hazırlanmış oldu. Bugün dahi bu çerçeve yasal düzenlenmeler uygulanmakta ve korunmaktadır. 1580 sayılı yasa pek çok değişikliğe uğramış fakat halen yürürlükte kalmıştır. Bu çerçevede yapılmış en önemli yenilik, 1984 yılında çıkarılan 3030 sayılı yasa ile Büyükşehir Belediyelerinin kurulmalarının önü açılmıştır. (Sarıkoc, 2002:12).¹⁵

Diğer taraftan il özel yönetimlerine bakacak olursak; Osmanlı döneminde 1864 Vilayet Nizamnamesiyle kurulmuş olduklarını görmekteyiz. Bu nizamname ile eyalet yerine vilayet (il) düzeni benimsenmiş ve iller için biri genel, diğeri özel (yerel) olmak üzere iki tür yönetim kabul edilmiştir. O tarihte il genel meclislerini ile bağlı her sancaktan seçilen 4’er

---

¹² Sarıkoc, 2002:9-10

¹³ Dursun, 1996:14

¹⁴ Dursun, 1996:14

¹⁵ Sarıkoc, 2002:12

üye oluşturuyordu. Bu üyelerin ikisinin Müslüman, ikisinin de Müslüman olmayan nüfustan seçilmesi ön görülmüştü. (Keles, 2000:139).¹⁶

1870 İdare-i Umumiye-i Vilayet Nizamnamesi, eski nizamnameyi yürürlükten kaldırarak yeni hükümler getirmiştir. 1876 Anayasası döneminde başlatılan yeni düzenleme çalışmaları, parlamentonun (Meclis-i Mebusan) dağıtılması üzerine yarıda kalmıştı. Esasen, 1870 tarihli nizamname de, bu yönetimleri, özerk birer yönetim birimi olmaktan çok, bir tür danışma meclisi olarak ön görmüştür.

1908'deki II. Meşrutiyet'ten sonra başlayan girişimler 1913 Mart ayında, il Özel Yönetimiyle ilgili temel yasanın yürürlüğe girmesiyle sonuçlanmıştır. 1913 tarihli idare-i Umumiye-i Vilayet Kanun-u Muvakkati'nin (illerin Genel Yönetimine ilişkin Geçici Yasa) 74. maddesinden sonra gelen maddeleri, İl Özel Yönetimiyle ilgilidir. 1914 yılında yasalarda görevler, gelirler ve bütçe konusunda kimi değişiklikler yapılmışsa da asıl çatı değiştirilmemiştir. Cumhuriyet döneminde yapılan kimi küçük değişikliklerden sonra; 1987'de çıkarılan 3360 sayılı yasa ile sistemde, günün değişen koşullarına yanıt vermesi beklenen kimi değişiklikler gerçekleştirilmiştir.

Cumhuriyet döneminin yerel yönetim anlayışından, merkezi yönetime bağlı ve onun birtakım sorumluluklarını üzerinden alan ve kontrolünü hiçbir zaman eksiltmeyen bir yönetim sekli anlaşılmaktadır.

Yerel yönetimler; Türkiye'de resmi olarak belediyeler, il özel idareleri ve köylerden oluşmaktaysa da, fiilen il özel idareleri ile köylerin önemini ve etkinliğini kaybetmiş, varlıkları ile yoklukları arasında bir fark kalmamış birimler olduğu düşünülmektedir. Merkeze bağlı olarak çalışan ve sayıları çok denilebilecek bakanlık birimleri de, il özel idarelerinin etkinliğini nerdeyse tamamen yok etmişlerdir.

Son dönemlerde Dünya'da kendinden çokça söz ettiren hızlı ve sürekli teknolojik gelişme, kentleşme, toplumsal gelişme ve küreselleşme ile yerel yönetimlerde de bir gelişim veya var olan gelişime ayak uydurma ihtiyacı hissedilmiştir. Bu ihtiyaca binaen yerel yönetimlerde özerklik, katılım, yerindenlik, mali özerklik ve etkinlik konuları üzerine yeni çalışmalar yapılmıştır. Türkiye'de de bu konuda son çıkan yerel yönetimler ile ilgili yasalara ilgili davranması ve Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'ndaki birçok madde'yi bir bir uygulamaya sokması gerçekten beklenen bir yaklaşımdır.

1924 Anayasası'nın yerel yönetimlerin tüzel kişiliği olan yönetim birimleri olarak, yerinden yönetim ilkesine göre yönetilecekleri ifadesi 1961 Anayasası'nda hayli

---

¹⁶ Keles, 2000:139

geliştirilmiştir. Yerel yönetimler il, belediye veya köy halkının ortak nitelikli yerel gereksinmelerini karşılayan ve genel karar organları halk tarafından seçilen kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır.

1982 Anayasası'nda yerel yönetimleri benzer bir biçimde il, belediye ve köy halkının yerel ortak gereksinmelerini karşılamak üzere yasayla kurulan karar organları seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişilikleri olarak tanımlanmıştır.

2. TÜRKİYE'DE YEREL YÖNETİM ŞEKİLLERİ

2.1. İL ÖZEL İDARELERİ

1864 yılında Tuna Vilayeti Nizamnamesi ile ortaya çıkan “Vilayet Umum Meclisi”yle yönetim sistemimize içine giren il özel idareleri, Fransız il sistemi örnek alınarak ortaya konulmuştur.

Cumhuriyet döneminin ilk devresinde il özel idareleri daha özerk ve güçlü yerel yönetim birimleri olarak çalışırken son zamanlarda, elindeki görev ve yetkilerin bir kısmı merkezi yönetimin il teşkilatlarına kaydırılmış, kaynakları kısıtlanmış birer yönetim unsuru haline gelmişlerdir. (Parlak ve Sobacı, 2005, s:84).¹⁷

5302 sayılı Kanun'un 3. maddesinde İl Özel İdareleri şöyle tanımlanmaktadır: “İl sınırları içindeki halkın mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişisidir”.

İl özel idaresi, ilin kurulmasına ardından oluşturulan kanunla beraber ortaya çıkar ve ilin kaldırılmasıyla tüzel kişiliği sona erer. İl özel idaresinin kurulması için kanuna ihtiyaç yoktur, il kurulduğu takdirde İl Özel İdaresi devreye girer. Aksine daha çok, bir il kanunla kurulduktan sonra İl Özel İdaresi de kurulmuş olur. Fakat , il kurulduğu zaman oluşturulan

---

¹⁷ Parlak ve Sobacı, 2005, s:84

teknik kanunnamesinde, il özel idaresinin de kurulmuş olduğu hüküm altına alınmalıdır. (Derdiman, 2005, s:90).¹⁸

İl Özel İdaresi eski kanununda (3360 sayılı kanun) İl Özel İdarelerinin yeni kanunda olduğu gibi 3 organı vardı. Ancak İl Genel Meclisi, İl Daimi Encümeni ve Vali olan İl Özel İdaresi'nin organlarının isimleri İl Genel Meclisi, İl Encümeni ve Vali olarak değiştirilmiştir. Devletin yönetsel bir bölümü olan il, aynı zamanda bir yerel yönetim birimidir. Başında bulunan vali, hem il genel meclisi başında bulunur, hem de merkezi hükümeti temsil eder.

Türkiye'nin yönetsel yapısında il (vilayet) iki boyutlu bir özelliktedir. İlki, yetki genişliği ilkesine göre yönetilen mülki idare kademesi İl Genel Yönetimidir. İkincisi ise, yerinden yönetim ilkesine göre yönetilen il özel idaresidir. (Kadioğlu, 1997, s:83).¹⁹

“İl Özel İdaresinin yetki alanı tüm ili kapsar”. İl Özel İdaresinin görevi il sınırları içinde bulunan halkın ihtiyaçlarını karşılamakla yükümlüdür. Yapılacak hizmetler yerine getirilmeden önce, il özel idaresinin mali durumu, hizmetin geçerliliği ve hizmetin verildiği yerin gelişmişlik düzeyi dikkate alınır. (Derdiman, 2005, s:90).²⁰

İl Özel İdareleri, yaklaşık yarım asırdır, etkinliğini yitirmiş, görev sahaları gasp edilmiş, yoğun bir vesayet denetimine tabi kılınmış, karar alma uygulama serbestisi merkezi organların onayına bırakılmış, bütçe olanakları kısıtlı ve varlığı ve gerekliliği sorgulanan bir yönetim birimi olarak bilinmektedir. Bir yerel yönetim birimi olan il özel idarelerinin özerkliği, diğer yerel yönetimlerle, özellikle belediyelerle kıyaslandığında oldukça daraltılmıştır. (Parlak ve Sobacı, 2005, s:109).²¹ Fakat son beş senedir bu varsayım ortadan kalkmaya başlamıştır. Sebebi ise İl Özel İdarelere verilen imkanlar artmış ve bütçeleri çoğaltılmıştır. Özellikle İstanbul'da İl Özel İdarelerinin oluşumu hızlandırılmış ve yetki derecesi olarak halka sunduğu imkanlar doğrultusunda aktif bir teşkilat yapısına bürünmüşlerdir.

İl Özel idarelerinin yeniden yasalandırılması, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun yanı sıra 5227 sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı'yla getirilen hükümler çerçevesinde gerçekleşmektedir. Her iki yasa incelendiğinde il özel idarelerinin daha özerk, güçlü ve geniş bir teşkilata sahip yerel birimler olarak tasarlandığı ve vilayet genelinde etkin bir idari mekanizma konumuna getirildiği dikkat çekmektedir. (Parlak ve Sobacı, 2005,

---

¹⁸ Derdiman, 2005, s:90

¹⁹ Kadioğlu, 1997, s:83

²⁰ Derdiman, 2005, s:90

²¹ Parlak ve Sobacı, 2005, s:109

s:84).²² Bu gelişmeler yerel yönetimler içinde yer alan il özel idarelerinin asıl ulaşması gereken seviyeye ulaşması anlamında çok katkı sağlayacak gelişmelerdir.

2005 tarihli ve 5032 sayılı Kanun, il özel idaresini; ‘il halkının müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişisi’,organları da, il genel meclisi, il encümeni ve vali şeklinde tanımlanmıştır. (Zerrin TOPRAK, Yerel Yönetimler, Nobel Yayın, 6. Basım, 2006, s:33).²³

İl özel idaresi yerel ve müşterek nitelikte olmak şartıyla; sağlık, tarım, sanayi ve ticaret, ilin çevre düzeni planı, bayındırlık ve iskân, yoksullara mikro kredi verilmesi, çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları, ilk ve orta öğretim kurumlarının arasa temini, binaların yapım, bakım ve onarımı ile diğer ihtiyaçların karşılanması ilişkin hizmetleri il sınırları içinde, imar, yol, su kanalizasyon, katı atık, çevre, acil yardım ve kurtara, kültür, turizm, gençlik ve spor; orman köylerinin desteklenmesi, ağaçlandırma, park ve bahçe tesisine ilişkin hizmetleri belediye sınırları dışında yapmakla görevli ve yetkilidir. (Toprak, S:33).²⁴

İl özel idaresinin yetkileri ve imtiyazları şu şekilde sıralanır. Kanunlarla verilen görev ve hizmetleri yerine getirmek için her türlü faaliyette bulunmak, gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri için kanunlarda belirlenen izin ve ruhsatları vermek ve denetlemek. Kanunların il özel idaresine verdiği yetki çerçevesinde yönetmelik çıkarmak, emir vermek yasak koymak ve uygulamak, kanunlarda belirtilen cezaları vermek. Hizmetlerin yürütülmesi amacıyla, taşınır ve taşınmaz malları almak, satmak, kiralamak veya kiraya vermek, takas etmek, bunlar üzerinde sınırlı aynı hak tesis etmek. Borç almak ve bağış kabul etmek. Özel kanunları gereğince il özel idaresine ait vergi, resim ve harçları tarh, tahakkuk ve tahsilini yapmak. Belediye sınırları dışındaki gayri sihhi müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerine ruhsat vermek ve denetlemek. İl özel idaresi mallarına karşı suç işleyenler devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. İl özel idaresinin proje karşılığı borçlanma yoluyla elde edilen gelirleri, vergi, resim ve harçları, şartlı bağışlar ve kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları haczedilemez. (Zerrin TOPRAK, Yerel Yönetimler, Nobel Yayın, 6. Basım, s:35, 2006).²⁵

---

²² Parlak ve Sobacı, 2005, s:84

²³ Zerrin TOPRAK, Yerel Yönetimler, Nobel Yayın, 6. Basım, 2006, s:33

²⁴ Toprak, s:33

²⁵ Zerrin TOPRAK, Yerel Yönetimler, Nobel Yayın, 6. Basım, s:35, 2006

2.2. BELEDİYELER

Belediye kelimesi, bir insan topluluğunun yerleşme niyeti ile oturduğu yer anlamına gelen “Beled” kelimesinden türemiştir. Sözcük esas itibari ile beldeye ilişkin kuruluş veya yönetim anlamına gelmektedir. (Gözübüyük, 2001, s:194).²⁶

Belediye kanunlarda şu şekilde geçmektedir. 1580 sayılı Belediye Kanunu’nda Belediye: beldenin ve belde sakinlerinin mahalli mahiyette müşterek ve medeni ihtiyaçlarını tanzim ve tesviye ile mükellef kamu tüzel kişiliğidir. 5393 sayılı belediye Kanunu’na göre ise belediye: belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişisidir.

Belediyelerin tüm iş ve işlemleri, il özel idarelerinin aksine, kendi teşkilatı ve personeli tarafından yürütülmektedir. Belediye Kanunu, belediye idaresindeki belli başlı birimleri saymaktadır. Buralarda birim amirlerinin emrinde yeteri kadar çeşitli statülerde personel çalıştırılır. “Belediye teşkilatı, norm kadroya uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşur. (Derdiman, 2005, s:65).²⁷

Belediyenin organlarına kısaca değinmek gerekirse, Belediye Meclisi ve Belediye Encümeni, karar organını, Belediye Başkanı ise yürütme organını temsil etmektedir. Belediye meclisleri, belediyenin yıllık ve genel kararlarını almak üzere toplanırken, belediye encümeni, günlük uygulamaya yönelik kararlar için toplanırlar. Encümen, Belediye başkanı, daire baş amirleri ve seçilmiş meclis üyelerinden oluşur. Belediye Başkanı hem belediyenin temsilcisi, hem de en büyük amiridir. Aynı zamanda merkezi yönetimin bir organı olarak görev ve yetkileri bulunmaktadır. Meclis ve encümen kararlarını uygulamak, belediye tüzel kişiliğini temsil etme, belediye mallarını yönetme ve belediye adına sözleşmeler yapma görev ve yetkilerine sahiptir. (Kaya, 2003, s:58).²⁸

2004 ve 2005 yılları Türkiye’de uzun yıllardır tartışılan fakat gerekli yasal düzenlemeler yapılmadığı için sonuçsuz kalan kamu reformu ve bu kapsamda yerel yönetimler reformu anlamında önemli gelişmelerin olduğu bir dönem olmuştur. Kamu yönetiminde temel ilkelerin belirlendiği çerçeve içerisinde yasa çıkarılmasının yanı sıra

---

²⁶ Gözübüyük, 2001, s:194

²⁷ Derdiman, 2005, s:65

²⁸ Kaya, 2003, s:58

“Belediye Kanunu”, “Büyükşehir Belediye Kanunu”, “İl Özel İdaresi Kanunu” çalışmaları yapılmış ve bunların yanı sıra da mali yönetim, bilgi edinme gibi dolaylı olarak belediyeleri ilgilendiren yasal düzenlemeler de hayata geçirilmiştir.

Yeni dönemde belediye kurulması zorlaştırılmış, 2.000’in altında nüfusu olan belde belediyelerinin kaldırılması, 5.000’in altında nüfusu olan yerlerde belediye kurulmaması, nüfusu 50.000’in üzerinde olan bir belediyeye 5 km mesafede yeni belediye kurulmaması gibi belediyelerin ölçek problemlerine yönelik düzenlemeler gerçekleştirilmiştir.

Belediyelerin görev ve yetki alanları genişletilmiş, yerel hizmetlerde genel yetkili olabilmeleri için düzenlemeler yapılmış; özellikle Büyükşehirlerin sınırları içerisinde yer alan ilçe ve alt kademe belediyeleri üzerindeki vesayet denetimi artırılmıştır. Bugün için 2.949 belediye olan ülkemizde, nüfusun % 79’u belediye sınırları içerisinde yaşamaktadır.

Tablo-1: Belediyelerin Türlerine Göre Dağılımı

Belediyelerin Türlerine Göre Dağılımı	
Büyükşehir Belediyesi	16
İl Belediyesi	65
Büyükşehir İlçe Belediyesi	143
İlçe Belediyesi	749
Belde Belediyesi	1976
Toplam	2949

2.3. KÖYLER

1924 tarihli 442 sayılı Köy Kanunu halen yürürlüktedir. Söz konusu 442 sayılı Köy Kanunu üç değişik biçimde tanımlanmıştır.

1. Nüfusu 2000’den aşağı olan yerleşim birimlerine köy denmektedir.
2. Cami, mektep, otlak, yaylak, baltalık gibi ortak malları bulunan insanlar bağ, bahçe ve tarlalarıyla birlikte bir köy oluştururlar.

3. Köy, bir yerden bir yere götürülebilen veya götürülemeyen mallara sahip olan ve işbu kanun ile kendisine verilen işleri yapan başlı başına bir tüzel kişidir. (Parlak ve Sobacı, 2005, s:160).²⁹

442 sayılı Kanun, köyün görevlerini çok ayrıntılı bir şekilde düzenlemiş ve görevleri “mecburi” ve “isteğe bağlı olan işler” olmak üzere iki grupta toplamıştır. Köyün zaruri işleri; sağlık, temizlik, bayındırlık, tarım ve eğitim alanlarıyla ilgilidir. İsteğe bağlı olan işler ise daha çok köyün ekonomik ve sosyal yönden gelişmesi ve güzelleşmesi ile ilgili işlerdir. (Parlak ve Sobacı, 2005, s:164).³⁰

442 sayılı kanun’a göre Köy’ün organları; köy derneği, köy ihtiyar meclisi ve muhtar’dır. Köy derneği ile köy ihtiyar meclisi danışma ve karar organları, muhtar ise köyün yürütme organıdır.

Kamu yönetiminde yerel yönetimlerin (mahalli idarelerin) üçüncüsünü oluşturan köyler, toplumsal yaşantı açısından, şehirleşme eğilimine paralel olarak önemini yitirmeye başlamışlardır. Bu anlamda tıpkı küçük kasabaların ilçe haline gelmek istemeleri gibi, köylerin birçoğu da belediye kuruluşu haline gelme eğilimi göstermiş; bu şekilde birçok belediye kurulmuştur. (Derdiman, 2005, s:111-113).³¹

1950-1960 yılları arasında siyasi partilerde muhtar adayı gösterebiliyorlardı. Ancak bugün belediyelerde de karşılaşılan bir problem olan, siyasi kayırmacılık veya siyasi dışlama gibi sebeplerden dolayı bu uygulamaya son verilmiştir. Muhtarlar hükümetin köydeki temsilcileridir ve siyasi partilerce aday gösterilemezler. Mahalli idarelerin 1930’lardan 1980’li yıllara kadar ki tarihsel gelişiminde görevlerinde nitelik farkı belirmiş, görev alanları, konuları artmış ve çeşitlenmiştir. Bazı görevlerde merkezi yönetimce devralınmıştır. Teknik nedenler ve ekonomik ölçek zorunlulukları dışında genel eğilim, yerel yönetimlerin daha çok görev üstlenmesi yönündedir. Konut sorunu, çevre sorunları, kültür, sanat dinlenme vb. konularda hizmet verilmesi, Avrupa Topluluğu’na katılmanın gündeme gelmesi ile önemi artan demokratik süreç kavramının oluşturulup eğitimin verilmesi, yerel yönetimlerin görevleri arasındadır. Hızlı nüfus artışı ve şehirleşmede belediyelerin görevlerini

---

²⁹ Parlak ve Sobacı, 2005, s:160

³⁰ Parlak ve Sobacı, 2005, s:164

³¹ Derdiman, 2005, s:111-113

çoğaltmaktadır. Hatta büyüyen şehirlerde yeni bir yönetim biçimine gerek duyulmuş Büyükşehir Belediye yönetimi oluşturulmuştur. (Öktem, 1988, s:290).³²

Yerel yönetimler 1960'lardan sonra kalkınmadaki rol ve sorumlulukların artmasıyla, ulusal kalkınmaya kendilerini uyarlamının yanı sıra demokratik kalkınmanın bir aracı olma görevini de üstlenmişlerdir. 1980 sonrası yapılan düzenlemelerle, yerel yönetimlerin, özellikle belediyelerin gelirleri artmıştır. Gelir artışı, faaliyetlerinin ve bu faaliyetler için yapılan harcamaların artışını da birlikte getirmiştir.

Mahalli idarelerin gelişen ve değişen koşullara ayak uydurması, daha etkili ve verimli çalışmaları için gerekmektedir. Yeniden düzenlemeler sayesinde çağdaş, verimli hizmet kapasitesi yüksek ve planlı, kalkınma amaçlarına ulaşabilen yerel yönetimler haline gelmeleri mümkündür. (Öktem, 1988, s:307).³³

Köy yasal olarak; nüfusu 2000 den aşağı, halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişiliğidir. (Toprak, s:311).³⁴

Köy muhtarını ve meclis üyelerini seçmeye hakkı olan kadın ve erkek köylülerin tümüne, köy derneği denilmektedir. (Toprak, s:317).³⁵

Köy ihtiyar meclisini oluşturan tabii üyelere gelince, köy okulunun müdürü, köy imamı ile birinci sınıf köy ebesi ve köy sağlık memurundan meydana gelmektedir. (Toprak, s:318).³⁶

Köy idaresinde muhtar, yürütmenin başı ve köyü temsil organıdır. Köy muhtarı; köyde altı aydan beri oturmakta olan 25 yaşını tamamlamış, Türkçe okuyup yazma bilen, kanunca seçilmesine mani bulunmayan köylüler arasından tek dereceli ve çoğunluk esasına dayanan bir usulle seçilmektedir. Kanuna göre köy muhtarı, yürütme ve karar organı niteliğindeki ihtiyar meclisinin ve köy idaresinin başıdır. Ayrıca muhtar bir devlet memurudur ve köy idaresinin başıdır. (Zerrin Toprak, s:320).³⁷

---

³² Öktem, 1988, s:290

³³ Öktem, 1988, s:307

³⁴ Toprak, s:311

³⁵ Toprak, s:317

³⁶Toprak, s:318

³⁷ Zerrin TOPRAK, s:320

3. BELEDİYELER

Belediye; Belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, 'idari ve mali özerkliğe' sahip kamu tüzel kişisidir. Bu tanımı oluşturan unsurlardan birisi olan belde sözcüğü ile belediyesi bulunan yerleşim birimi ifade edilmektedir.

Belediyenin organları; belediye başkanı, meclisi ve encümeninden oluşmaktadır. Belde'de oturan kişiler birbirlerinin hemşehrısı sayılır. Hemşehrilere yaşadıkları sınır içinde aynı yerel kanunlar uygulanır.

3.1. KURULUŞLARI

İl ve ilçe merkezlerinde belediye kurulması zorunludur. Ayrıca nüfusu 5000'i geçen yerlerde belediye kurulabilir. İçme ve kullanma suyu havzalarında, sit ve diğer koruma alanlarında belediye kurulamaz. Ayrıca kurulu bir belediyenin sınırlarına 5000 metreden daha yakın alanlarda da belediye kurulması yasaktır. Köylerin veya muhtelif köy kısımlarının birleşerek belediye kurabilmeleri için meskûn sahalarının, merkez sayılabilecek yerleşim yerinin meskûn sahasına azami 5 km mesafede olması ve nüfusları toplamının 5000 ve üzerinde olması gerekir. Bu yasayla daha önce 2000 olan nüfus şartı 5000'e çıkarılmak ta böylece nüfus ölçęği büyütülerek hizmetlerin daha etkili, verimli ve ekonomik bir şekilde yürütülmesi amaçlanmaktadır.

3.2. BELEDİYENİN GÖREVLERİ

1580 Sayılı Belediye Yasası'nda belediyelerin görev ve sorumlulukları maddeler halinde belirtilmiş ve sınırları net olarak konulmuştur. 5393 Sayılı Yasa ile görev ve sorumluluklar konusunda genel ifadeler kullanılmış ve belediyelere bu konu da kısmen de olsa uygulama da esneklik imkânı getirilmiştir.

Belediye Kanunu başlıca belediye görevleri olarak aşağıdaki başlıkları öngörmüştür;

- İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı,
- Coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık,

- Zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans şehir içi trafik,
- Defin ve mezarlıklar,
- Ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar,
- Konut,
- Kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor,
- Sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma,
- Ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar yâda yaptırır.
- Okul öncesi eğitim kurumları açabilir,
- Devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilir veya yaptırabilir, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir,
- Sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir,
- Kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlayabilir, bu amaçla bakım ve onarımını yapabilir, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa edebilir.
- Gerekliğinde, öğrencilere, amatör spor kulüplerine malzeme verir ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara belediye meclisi kararıyla ödül verebilir.
- Gıda bankacılığı yapabilir.
- Belediye, kanunlarla başka bir kamu kurum ve kuruluşuna verilmeyen mahallî müşterek nitelikteki diğer görev ve hizmetleri de yapar veya yaptırır.
- Hizmetlerin yerine getirilmesinde öncelik sırası, belediyenin malî durumu ve hizmetin ivediliği dikkate alınarak belirlenir.
- Belediye hizmetleri, vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulur. Hizmet sunumunda özürlü, yaşlı, düşkün ve dar gelirlilerin durumuna uygun yöntemler uygulanır.
- Belediyenin görev, sorumluluk ve yetki alanı belediye sınırlarını kapsar.
- Belediye meclisinin kararı ile mücavir alanlara da belediye hizmetleri götürülebilir.
- 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu hükümleri saklıdır. (5393, Madde: 14-2).

3.3. BELEDİYENİN ORGANLARI

Belediyenin organları, belediye kanuna göre üç organdan oluşmaktadır. Belediye meclisi, belediye başkanı ve belediye encümeni olarak sayabiliriz.

3.3.1. Belediye Meclisi

Belediye meclisi, belediyenin karar organıdır. Belde halkı tarafından nispi temsil sistemine göre seçilen üyelerden oluşur. Meclis üyelerinin seçiminde onda birlik baraj uygulamakta ve her belde bir seçim çevresi kabul edilmektedir.

Belediye meclisinin vatandaşın oylarıyla görev başına gelmesinin demokrasiye büyük katkısı olmuştur çünkü demokrasinin tanımında halkın kendi kendini yönetmesi vardır, bu doğrultuda belediye meclisinin demokrasiye katkısı büyüktür.

Belediye meclisinin feshedilmesi açısından, yetkinin merkezi ya da iktidarın eline verilmesi, demokrasi açısından eksikliğin belirtisidir. Halkın seçtiği bir meclisin ancak halk tarafından feshedilmesi lazımdır. Türkiye’de İçişleri Bakanlığı ile Danıştay’ın birlikte hareket ederek meclisi fesh etmesi demokrasilerde olmaması gereken bir unsurdur.

Tablo-2: Belediye Meclis Üye Sayısı

Belediye Nüfusu	Meclis Üye Sayısı
10 000'e kadar	9
10 001'den 20 000'e kadar	11
20 001'den 50 000'e kadar	15
50 001'den 100 000'e kadar	25
100 001'den 250 000'e kadar	31
250 001'den 500 000'e kadar	37
500 001'den 1 000 000'e kadar	45
1 000 000'den fazla olan beldelerde	55

Kaynak: (5393 Sayılı Belediye Kanunu, mad. 12)³⁸

Belediye meclisinin toplantıları; 1580 Sayılı kanun döneminde belediye meclisi olağan toplantıları ekim, şubat, haziran aylarında üç defa yapılmaktadır. Bütçe toplantılarına rastlayan toplantı en çok 30 gün, diğer toplantılar ise 15 gün olarak düzenlenmiştir. Meclisin tatil yapılması her yıl kendi kararına bırakılmıştır. Tatil süresi bir ay ile sınırlıdır. Meclisin toplantıları halka açık olmakla beraber, kapalı oturumlar yapılması mümkündür. Meclisin her ayın ilk günü gündemin belirlenmesinde, belediye başkanı söz sahibidir. Gündemdeki konuların görüşülmeye başlanması, belediye meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun toplantıya katılmasıyla olurken, karar yeter sayısı toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile olur. Toplantı sonucunda alınan kararların kesinleşmesi sürecinde belediye başkanı yetkili kılınmıştır. Belediye meclisi kararlarının yeniden görüşülüp görüşülmemesi konusu belediye başkanının takdirine bırakılmıştır. Belediye meclisi, alacağı kararları, hukuka

³⁸ 5393 Sayılı Belediye Kanunu, mad. 12

aykırı olduğu kanısında ise, yeniden görüşülmek üzere beş gün içinde meclise iade edebilir. Belediye meclisi üye tam sayısı salt çoğunluğu aynen kabul ederse kararlar kesinleşir. Kanun belediye meclisine idari yargıya başvurma yetkisi tanımıştır. Üye sayısının salt çoğunluğu ile ısrar edilen kararlar aleyhine başkan, 10 gün içinde idari yargıya başvurma yetkisine sahiptir. (5393 Sayılı Belediye Kanunu, mad. 28).³⁹

3.3.2. Belediye Encümeni

Belediye encümeni belediyelerin, yürütme organıdır. Encümen, il belediyelerinde ve nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyelerde, belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasında bir yıl için gizli oyla seçeceği üç üye, belediye başkanı, mali hizmetler birim amiri ve belediye başkanının her yıl birim amirleri arasından seçeceği 2 üyeden oluşmaktadır. Diğer belediyelerde ise, belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği 2 üye, belediye başkanı, mali hizmetler birim amiri ve belediye başkanının her yıl birim amirleri arasından seçeceği bir üyeden oluşmaktadır. 5393 sayılı kanunla daha önce yürürlükte olan 1580 sayılı kanundan farklı olarak belediye encümeninde seçilmiş üyelerin sayılarını artırarak katılımcılığı artırmıştır. (5393 Sayılı Belediye Kanunu, mad. 33).⁴⁰

3.3.3. Belediye Başkanı

Belediye başkanı direk halk tarafından 5 yıl süreyle seçilir. Belediye başkanı görev süresi içerisinde belediye idaresinin başı ve belediye tüzel kişiliğine sahiptir. Tek dereceli seçimle çoğunluk esasına göre seçilir.

Belediye başkanı izin, hastalık veya başka sebeple görev başında bulunmadığı zamanlarda, mazeret sürecinde belediye, başkan vekili tarafından yönetilir. Belediye başkanlığının sona ermesi şu hallerde mümkündür. (5393 Sayılı Belediye Kanunu, mad. 44).⁴¹

- Mazeretsiz ve kesintisiz olarak 20 günden fazla görevine gelmemesi,
- Seçilme yeterliliğini kaybetmesi,

³⁹ 5393 Sayılı Belediye Kanunu, mad. 28

⁴⁰ 5393 Sayılı Belediye Kanunu, mad. 33

⁴¹ 5393 Sayılı Belediye Kanunu, mad. 44

- Meclis feshine neden olacak eylem ve işlemlere katılması,
- Görevini sürdürmesine engel bir hastalık veya sakatlık durumunun yetkili sağlık kuruluşu raporuyla belgelenmesi.

Kanunda bu dört madde halinde belediye başkanlığı görevi kendiliğinden sona ermez. Başkanlık sıfatının kaybedilmesi içişleri bakanlığın başvurusu üzerine ancak Danıştay kararı sonucunda olur. Belediye başkanının İçişleri Bakanı ve Danıştay'ın kararıyla başkanlık sıfatının kaybedilmesi sık sık rastlanan bir durum haline gelmeye başlamıştır. Eğer yerel yönetimler demokrasinin beşiği ise ve en önemli unsur olan, seçimle iş başına gelmiş bir başkanın başkanlık sıfatının elinden alınması da halkın iradesinin yok sayılmasıdır. Onu başkanlığa getiren eğer halk ise onun başkanlık sıfatını da yine halk elinden almalıdır, aksi takdirde bu iş keyfiyete dönüşür ve her iktidara karşı olan belediye başkanı düşürülür, bu da demokrasilerde olmayan ya da olmaması gereken bir durumdur.

3.3.4. Teşkilat Yapısı

Cumhuriyet dönemi Türk Belediyeciliğinin gelişme çağı olmuştur. 1930'da çıkarılan 1580 sayılı "Belediye Yasası", belediyelerimize tüzel kişilik kimliğini getirdiği gibi idari ve ekonomik bağımsızlık kazandırmıştır. Siyasal ve sosyal yönden halkın katılımı temin edilerek, yerel bir demokrasinin oluşması sağlanmıştır.

Belediye, idari ve hizmet birimleri olarak Genel İdari Hizmet sınırı içinde yer almaktadır. Ancak belediyelerdeki görevliler, belediyenin büyüklüğüne ve küçüklüğüne göre değişmektedir. Memur istihdamı 657 sayılı Devlet Memurları Yasası'na ve buna bağlı mevzuata göre yürütülür. Ülkemizde henüz çok yeni olan Büyükşehir (Metropol) Belediyeciliği ve muhteva bakımından geniş çaplı olan belediyeler lüzumu halinde sözleşmeli personel istihdam etmektedir. Bir kamu kuruluşu olan belediyeler, işçi statüsünde kadrolu veya geçici elemanlar çalıştırırlar.

Bir kamu kuruluşu olan belediye tüzel kişiliğinin başı ve yürütme organı "Belediye Başkanı"dır. Doğrudan doğruya o yerin halkı (seçmeni) tarafından seçilir. Belediye başkanı, belediye tüzel kişiliğini temsil eder. Belediye mevzuatı gereğince belediye emir ve yasaklarını, belediye meclis ve encümen kararlarını uygular. Ayrıca belediye başkanları genel

yönetimle ilgili yasaların ve hükümet emirlerinin yayılmasını sağlama gibi bazı görevleri de yerine getirirler (Gözübüyük, 2001: 112).⁴²

Belediyelerin hizmet birimleri şu şekilde sıralanır:

- Yazı İşleri Müdürlüğü
- Özel Kalem Müdürlüğü
- Hesap İşleri Müdürlüğü
- İmar Ve Planlama Müdürlüğü
- Hukuk İşleri Müdürlüğü
- Teftiş Kurulu Müdürlüğü
- Fen İşleri Müdürlüğü
- Temizlik İşleri Müdürlüğü
- İtfaiye Müdürlüğü
- Personel Müdürlüğü
- Sağlık İşleri Müdürlüğü
- Mezarlık Müdürlüğü
- Emlak ve İstimlak Müdürlüğü
- İşletmeler Müdürlüğü
- Satın Alma Müdürlüğü
- Mesken Gecekondu Müdürlüğü
- Zabıta Müdürlüğü vs.

Geniş çaplı bazı büyük belediyelerde daire başkanlıkları kurulmuştur. Bunlardan bazıları:

- Kontrol Daire Başkanlığı
- Sağlık İşleri Daire Başkanlığı
- Hesap İşleri Daire Başkanlığı
- Personel Daire Başkanlığı
- Fen İşleri Daire Başkanlığı
- Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı vs.

---

⁴² Gözübüyük, 2001: 112

Birim amirleri, belediye başkanı, başkan yardımcıları, genel sekreter, genel sekreter yardımcılarına bağlanarak hizmetin daha iyi ve sağlıklı yürütülmesi için görev bölümüne gidilir

4. BELEDİYELERDE KÜLTÜR-SANAT FAALİYETLERİ

4.1. BELEDİYELERDE KÜLTÜR-SANAT ETKİNLİKLERİNİN DÜZENLENME AMAÇLARI

Amaç, ilke ve talimatlar ile ilgili mevzuata uygun olarak Belediyelerin kültür ve sanat etkinliklerini değişen şartlara uygun bir şekilde seçenekli olarak belirleyip veri tabanı ve ihtiyaç tablosu düzenlemek görevleri arasındadır. Belediyenin en önemli misyonlarından biri olarak kültür hizmetleri kapsamında manevi değerlere saygılı her türlü kültür ve sanat faaliyetlerine, eserlerine destek vermek, birçok dalda özgün ve seçkin eserler oluşmasına yönelik yarışmalar ve sergiler açmak, düşünce düzeyini yükseltecek konferans ve paneller düzenlemek de görevleri arasındadır.

Belediyeler, kültürel panel, anma günleri, sergi, tiyatro ve festivallerin düzenlenmesini sağlayıp organizasyonunu yapmalı ve Belediyenin ”**Stratejik Planı**” çerçevesinde faaliyetlerini yürüterek ve işleri yasa, tüzük ve yönetmeliklere uygun ve zamanında yapılmasını sağlamalıdır.

Belediyeler içerisinde onlarca farklı kültürün yaşadığı Türkiye topraklarında yaşayan herkese ayırım yapmaksızın koşulsuz bir hoşgörü göstererek bütünlük sağlayarak ve bu hoşgörünün verdiği güven ortamında yeteneklerini sınırlamadan çalışan insanlarla Türkiye’yi mutlu insanların yaşadığı bir ülke haline getirmektir.

Gelişen, büyüyen, güzelleşen Türkiye’de geçmişten günümüze kadar gelen tüm kültürel çalışmaları birleştirerek Türkiye’yi sanat şehri haline getirmek amaçların arasında en önemli olanıdır. (<http://www.elazig.bel.tr/mudurlukler>).⁴³

---

⁴³ <http://www.elazig.bel.tr/mudurlukler>.

4.2. BELEDİYELERDE KÜLTÜR-SANAT FAALİYETLERİNİ YÜRÜTEN BİRİMLER

Yetki Görev ve Sorumluluklar

Belediyelerde Kültür-Sanat faaliyetleri Kültür Daire Başkanlıkları altında ya da Kültür Müdürlükleri tarafından yürütülür. Görev ve yetkileri Meclis kararıyla belirlenir.

4.3. İBB'NİN KÜLTÜR-SANAT FAALİYETLERİ ORGANİZASYON YAPISI

İstanbul Büyükşehir belediyesi, Kültür-Sanat faaliyetleri Kültürel ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı adı altında 4 alt birimden oluşmaktadır. Bunlar; Kent orkestrası Müdürlüğü, Kültür Müdürlüğü, Şehir Tiyatroları Müdürlüğü, Kütüphane ve Müzeler Müdürlüğü'dür.

4.3.1. İBB Kent Orkestrası Müdürlüğü Görev ve Çalışma Şekli

Amaç:

İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi' nin 19.09.1989 tarih ve 180 sayılı kararıyla Kültürel ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı'na bağlı olarak oluşturulan Kent Orkestrası Müdürlüğü' nün kuruluş, görev ve çalışma esaslarını düzenlemek amacıyla düzenleme yapılmıştır.

Kapsam:

Kent Orkestrası Müdürlüğü' nün ve ona bağlı olarak görev yapan Belediye Bاندosu' nun yönetim işleri ile personelin göreve alınma, görev, yetki ve sorumlulukları, turne, sözleşme, tedavi, ayrılış ve ölüm tazminatı, askerlik, kurum dışı çalışma, yolluk, yabancı sanatçı ve grup getirebilmesine, konuk sanatçı çalıştırabilmesine, repertuar, çalışma esasları, alt gruplar ile disipline ilişkin hükümleri kapsamaktadır.

Tanımlar:

1. “Belediye”, İstanbul Büyükşehir Belediyesi’ dir.
2. “Başkan”, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı’dır.
3. “Müdürlük”, Kent Orkestrası Müdürlüğü’ dür,
4. “Sanatçı”, 07.05.1987 tarih ve 87/11782 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı’ na göre istihdam edilen “Orkestra ve Bando” üyeleridir.
5. “Memur”, İdari Kadrolarda çalışan ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’ na tabi personeldir.

Görev ve Yetki:

Belediye Kent Orkestrası ve Bandosu uluslararası değer taşıyan çoksesli müzik eserleri ile Türk bestecilerine ait çoksesli müzik eserlerinin seslendirilmesi, yerli ve yabancı müzik kültürünün tanıtılmasına ve Türk halkının müzik kültürünün geliştirilmesine hizmet etmek, sanat çalışmalarını konserler yolu ile halka sunmak, şenlik, kutlama, anma, protokol ve benzeri kültürel organizasyonlarda, yurtiçi ve yurtdışı turnelerde müzik etkinliklerine katılmakla görevli ve yetkilidir.

Kuruluş:

Kent Orkestrası Müdürlüğü’ nün yönetim basamakları aşağıdaki gibidir.

- 1) Müdürlük
- 2) Orkestra Şefi
- 3) Bando Şefi
- 4) Yönetim Kurulu
- 5) Disiplin Kurulu

Müdürlük:

Kent Orkestrası’nın idari, mali ve destek hizmetlerini yürütmek üzere atanan bir Müdür, Müdür Yardımcıları ve memurlar tarafından yürütülür.

Müdür:

Müdür, idari işlerinden birinci derecede sorumludur. İdarecilik görevlerinde olumlu sicil almış olanlar arasından Başkan tarafından atanır. Müdür, idari yönden Kent Orkestrası’nı temsil eder. Bütün kuruluşun hizmetlerinin düzenli ve iyi bir şekilde yürütülmesine nezaret

etmekle ve bu konuda yasalar ile bu yönetmelik hükümleri gereğince tedbirleri almakla yükümlüdür. Müdürlük bünyesindeki memurların sicillerini tutar.

Orkestra Şefi:

Şef, memur olma niteliğine sahip yurtiçinde ve yurtdışında müzik eğitimi veren en az dört yıllık yükseköğretim mezunları arasından Başkan tarafından atanır. Sanatla ilgili işler, Şef'in sorumluluğu ve yönetimi altında yürütülür. Şef'in en az beş yıl orkestra yönetmiş olması şarttır.

Orkestra Şefinin Görev ve Yetkileri:

1. Başkanlık ve Müdürlük veya Yönetim Kurulu'nca verilen görevleri yapmak,
2. Orkestranın sanat seviyesini yükseltmek, bunun için gereken raporları hazırlamak.
3. Orkestranın repertuarını genişletecek eserleri programlara koymak,
4. Provaları ve konserleri tam bir disiplin içinde ve azami konsantrasyon sağlayarak en verimli şekilde yürütmek,
5. Prova raporlarını düzenleyerek Müdürlüğe ulaştırmak,
6. Gerekli gördüğünde normal provalar dışında orkestra gruplarını ayrı ayrı çalıştırmak veya bu çalışmalarını yardımcıları veya ilgili grup Şefi eliyle yaptırmak,
7. Repertuara alınacak yerli ve yabancı çok sesli müzik eserlerini Yönetim Kurulu'na önermek,
8. Sanatçıların sanat sicillerini tutarak, sezon sonunda Müdürlüğe vermek,
9. Yasaların ve bu yönetmeliğin kendisine yüklediği benzeri çalışmalarını yapmakla, görevli ve yetkilidir.

Bando Şefi:

Şef memur olma niteliğine sahip ve yurtiçinde veya yurtdışında müzik eğitimi veren okul mezunları arasından Başkan tarafından atanır. Bando'nun sanatsal faaliyetleri, Şef'in sorumluluğu ve yönetimi altındadır.

Bando Şefinin Görev ve Yetkileri:

1. Başkanlık, Müdürlük veya Yönetim Kurulu'nca verilen görevleri yapmak,
2. Bando'nun sanat seviyesini yükseltmek,
3. Bando'nun repertuarını genişletecek eserleri programlara koymak,
4. Resmi tören ve protokol kurallarını eksiksiz uygulamak,
5. Provaları ve konserleri tam bir disiplin içinde ve azami konsantrasyon sağlayarak, en verimli şekilde yürütmek,
6. Prova raporlarını düzenleyerek Müdürlüğe ulaştırmak,
7. Gerekli gördüğünde normal provalar dışında Bando gruplarını yarı ayrı çalıştırmak veya bu çalışmalarını yardımcısı veya ilgili grup Şefi eliyle yaptırmak,
8. Bando repertuarına alınacak yerli ve yabancı müzik eserlerini Yönetim Kurulu'na önermek,
9. Sanatçıların sanat sicillerini tutarak, sezon sonunda Müdürlüğe vermek
10. Yasaların ve bu yönetmeliğin kendisine yüklediği benzeri çalışmalarını yapmakla, görevli ve yetkilidir.

Yönetim Kurulu:

Yönetim Kurulu aşağıdaki kişilerden oluşur:

1. Müdür
2. Orkestra Şefi
3. Bando Şefi
4. Kültürel ve Sosyal İşler Daire Başkanı tarafından atanan bir memur
5. Orkestra ve Bando'nun tüm kadrolarının kendi aralarından seçecekleri bir kişi yukarıdaki üyelerin görev süreleri iki yıldır. Herhangi bir nedenle süresinden önce görevden ayrılan bu üyeler yerine, yenileri atanır/seçilir. Bu yeni üyeler, önceki üyelerin görev süresini tamamlar. Daire Başkanı tarafından atanan üye, iki yıllık süre beklenmeden görevden alınabilir.

Seçilen üye yeniden seçilebilir. İki dönemden fazla bu göreve seçilemez.

Yönetim Kurulu'nun Toplantı ve Karar İlkeleri:

Yönetim Kurulu'nun Başkanı, Müdür'dür. Olmadığı zamanlar Orkestra Şefi, o da yoksa Bando Şefi, Yönetim Kurulu'na Başkanlık eder.

Kurul 15 günde bir toplanır. Toplantı günü ve saati, ilk toplantıda belirlenir.

Toplantı yeter sayısı salt çoğunluktur. Karar yeter sayısı ise toplantıda hazır bulunan üye sayısının salt çoğunluğudur. Her üye bir oy hakkına sahiptir. Eşitlik halinde Başkan'ın oyu iki oy sayılır.

Toplantı gizlidir. Toplantı gündemi Müdürlükçe hazırlanır. Gündeme eklenmesi istenen konular, üyeler tarafından önerilebilir. Bu öneriler ancak Yönetim Kurulu kararı ile gündem maddesi haline gelebilir. Müdür dışında kesintisiz ve mazeretsiz olarak üç toplantıya katılmayan üyenin üyeliği düşer. Bu üye Orkestra ve Bando Şefi ise istifa etmiş sayılır.

Yönetim Kurulu'nca alınan kararlar, bir karar defterine işlenir, üyelerce imzalanır. Defter, Müdürlükçe muhafaza edilir.

Yönetim Kurulu'nun Görev ve Yetkileri:

1. Yıllık ve gelecek dönem için konser planlaması, solist angajmanları, konserlerin düzenlenmesi ve resmi görevlerin planlanması,
2. Konser turneleri ve bunlarla ilgili işlerin yapılması
3. Orkestra ve Bando'nun bir kısmının veya tamamının Resmi Sanat Kurumları, TRT ve özel sanat kuruluşları ile ilişkilerin düzenlenmesi,
4. Orkestraya davet edilecek yabancı ve yerli Şef ve solistlerle ihtiyaç halinde orkestranın eksik üyelerinin yerini almak üzere orkestra dışından çağrılacak konuk sanatçıların ücretlerini tespit edilmesi ve Başkanlığa sunulması,
5. Orkestra ve Bando için temini gereken giyim, kuşam, aksesuar, malzeme ve çalgıların kararlaştırılıp, Müdürlüğe teklif edilmesi
6. Grup Şeflerinin seçilip, atanması,
7. Orkestra ve Bando'ya alınacak sanatçı, stajyer sanatçıların bu yönetmeliğin 23. ve 24. Maddelerinde sayılan nitelikleri haiz olanlar arasından işe alınması,
8. Sanatçıların, stajyer sanatçıların, yerli ve yabancı konuk sanatçıların terfi, ödüllendirme, puanlarını yükseltme veya indirme, ücretlendirme ile öteki yükümlülüklerine ilişkin işlemlerinin yürütülmesi, sözleşmelerin yenilenmesi,
9. Disiplin ile ilgili olarak Yönetim Kurulu'na gelen konuların duraksamaksızın Disiplin Kurulu'na yollanması,
10. Orkestra ve Bando sanatçılarının kurum dışı çalışma taleplerinin değerlendirilmesi,

Disiplin Kurulu:

Disiplin Kurulu aşağıdaki şekilde oluşur:

1. Kültürel ve Sosyal İşler Daire Başkanı,
2. Müdür,
3. Orkestra Şefi,
4. Bando Şefi,
5. Belediye Hukuk Mşavirliğı'nden bir hukukçu,

Disiplin Kurulu'nun Başkanı, Kültürel ve Sosyal İşler Daire Başkanı' dır. Kurul, her ayın ilk haftasında, kurulun tespit edeceğı gün ve yerde toplanır.

Kurul Başkanı, Müdür veya Şef'lerden birinin yazılı isteğı halinde olağanüstü toplantı yapılır.

Disiplin Kurulu Kararları çoğunluk ile alınır. Eşitlik halinde Başkan'ın oyu iki oy sayılır.

Kurulun verdiğı kararlara karşı ilgililer, Belediye Disiplin Kurulu'na itiraz edebilirler.

Belediye Disiplin Kurulu'nun verdiğı kararlar kesindir. Uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezaları, disiplin amiri sıfatı ile Kültürel ve Sosyal İşler Daire Başkanı tarafından verilir.

Devlet Memurluğı'ndan çıkarma cezası, Kültürel ve Sosyal İşler Daire Başkanı'nın teklifi zerine, Belediye Disiplin Kurulu kararı ile verilir. Belediye Disiplin Kurulu'nun ayrı bir ceza tayinine yetkisi yoktur. Cezayı kabul veya reddeder. Red halinde Başkan 15 gün içinde başka bir disiplin cezası vermekte serbesttir.

Sanat Hizmet Birimleri ve Teknik Yapı

Kent Orkestrası ve Belediye Bandosu'nun Sanat Hizmet Birimleri:

A. Kent Orkestrası sanat hizmet birimleri aşağıda gösterilmiştir:

1. Yaylı algılar,
2. Tuşlu algılar,
3. Tahta fleme –kamuşlı algılar,
4. Maden fleme algılar,
5. Vurmalı ve elektronik algılar,

B. Kent Orkestrası Müdürlüğü' ne bağlı olarak görev yapan Belediye Bandosu aşağıdaki sanat hizmet birimlerinden oluşur:

1. Tahta üfleme-kamışlı çalgılar,
2. Maden üfleme çalgılar,
3. Vurmalı çalgılar.

Kent Orkestrası ve Belediye Bandosu'nun Teknik Yapısı:

A. Kent Orkestrası'nın teknik yapısı aşağıda gösterilmiştir:

Ünvanlar	Adet
Orkestra Şefi	1
Solist	2
Flüt-piccolo	4
Obua	2
Kopist	1
Bassoons (fugot)	1
Eb Klarnet	1
Bb Klarnet	6
Alto Saxophone	2
Tenor Saxophone	2
Bariton Saxophone	1
F Horn (Korno)	4
Trompet (Kornet)	4
Trombon C	4
Flügel Horn	1
Bariton (Euphonium)	2
Bass Tuba	2
String Bass-Bass Guitar	1
Guitar	2
Timpanı/ Percussion	4
Synthesizer	1
Piano	1
1.Keman	8
2.Keman	6

Viyola	6
Viyolonsel	4
Kontrbas	2
Toplam	75

B) Bando'nun teknik yapısı aşağıda gösterilmiştir:

Ünvanlar	Adet
Bando Şefi	1
Piccolo-Flüt	4
Obua	1
Eb Klarnet	1
Bb Klarnet	7
Alto Saxophone	2
Tenor Saxophone	2
Bariton Saxophone	1
Korno/ Eb Altohorn	4
Trompet/ Kornet	4
Flügel Horn	1
Trombon	4
Tuba/ Bass	4
Bateri/ Percussion	4
Toplam	40

Şef Yardımcısı:

Orkestra ve Bando Şeflerinin teknik yardımcılarıdır. Orkestra ve Bando Şefleri' nin kendi teknik kadrolarındaki sanatçılar içinden önereceği ikişer kişi arasından, Orkestra için bir, Bando için bir kişi Yönetim Kurulu'na atanır.

Gerek Orkestra Şef Yardımcısı ve gerekse Bando Şef Yardımcısı, Şeflerinin olmadığı zamanlara Şef' in tüm yetkilerine sahiptir.

Prova, çalışma, gösteri ve konserlerde Orkestrayı/ Bandoyu Şef adına yönetirler. Repertuar sorumlusu ve konsermeister görev ve yetkilerine sahiptirler.

Şef Yardımcıları, Şeflerinin vereceği konser ve konser dışı sanatsal görevleri yapmakla yükümlüdürler.

Grup Şefleri:

Bando ve Orkestra' da yönetmelikte oluşturulan teknik yapıya uygun olarak, sanat hizmet birimleri olarak ifade edilen gruplar için her bir gruba Yönetim Kurulu'nca bir Grup Şefi atanır.

Grup Şefleri, gruplarının sorumlusudur. Şef veya Şef Yardımcısı'nın grupları ile ilgili olarak vereceği görevleri yapmakla yükümlüdürler.

Çalgı Grup Şefleri:

Orkestra ve Bando' da her çalgı-grubunun meslekte en kıdemli üyesi o çalgı grubunun doğal Şefi'dir. Çalgı Grup Şefi grubun uyumlu ve verimli çalışmasını sağlar.

Orkestra ve Bando Üyesi:

Kent orkestrası ve Belediye Bandosu'nun teknik bünyesinde hizmet veren sözleşmeli ve işçi statüsündeki sanatçılardır.

Kopist:

Orkestra ve Bando' da ortak çalışmalarda üretilecek müzik eserlerini üretmek, nota yazılımları, gerekli düzenleme ve transpozisyonları yapmak üzere, konservatuar mezunları arasından bir kişi kopist olarak atanabilir. Orkestra Şefi'ne bağlı olarak görev yapar.

Sanatçı Personelinin Sorumlulukları ile Göreve Alınma Esasları

Sözleşmeli Sanatçılar:

Sanatçıların göreve alınması esasları şunlardır:

1) Kullandığı çalgı ile yurtiçi ve yurtdışında başarısını kanıtlamış müzisyenler, en az ilkokul mezunu olmak, ve kadro bulunmak kaydıyla Yönetim Kurulu Kararı, Başkanlık Onayı ile Kent Orkestrası sanatçısı olarak idari sözleşme ile çalıştırılabilir.

2) Yukarıdaki maddede belirtilen hal dışında orkestrada sanatçılık, en az lise dengi müzik eğitimi veren okuldan mezun olanlar arasından, ilgili sazın eğitimini gördüğünü belgeleyenler içinden, idari sözleşme yapılmaksızın stajyer kadrolarına alınmaları ile başlar.

Her sanat hizmet birimi için yıl içinde en fazla ikişer stajyer sanatçı çalıştırabilir. Müracaatlar Yönetim Kurulu'nca değerlendirilerek karara bağlanır.

Staj süresi iki mali yıldır. Bu sürenin bitiminde kabiliyetli ve başarılı görülenlerin sanatçılığa alınması, Şef'in önerisi ve Yönetim Kurulu Kararı ile gerçekleşir. İki yıl sonunda başarı sağlayamayanların orkestra ile ilişkisi kendiliğinden sona erer.

Stajyerler, staj süresi içinde sanatçılara ait haklardan yararlanırlar ve yükümlülüklerden de sorumludurlar. Sanatçılar, kendilerine verilecek her türden partiyonları icra etmeye ve görevleri üstlenmeye ve eksiksiz gereğini yapmakla yükümlüdürler. Bütün çalışmalarını Kent Orkestrası için üstlendikleri görevlere yöneltirler. Verilecek görevleri, görevin niteliğinin gerektirdiği saygınlıkla yaparlar. Sanatçıların orkestra dışında yapacakları her türlü sanatsal çalışmalar, Yönetim Kurulu'nun yazılı iznini gerektirir.

Bando Personeli:

İşçi statüsünde istihdam edilen Bando personeli, sanatsal faaliyetlerle ilgili olarak yönetmelik hükümlerine tabidir.

Disiplin Hükümleri:

87/11782 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'na göre istihdam edilen sanatçı personele verilecek disiplin cezaları ile her bir disiplin cezasını gerektiren fiil ve haller aşağıda belirtilmiştir. Başka statülerde istihdam edilip fiilen sanatçılık görevi yapanlara da bu yönetmelikteki disiplin hükümleri uygulanır.

Cezalar ile ceza gerektiren fiil ve haller:

1. Uyarma:

İlgiliye görevinde ve davranışında daha dikkatli olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.

- Provada bulunması gereken zamandan beş dakikaya kadar gecikerek provanın aksamasına neden olmak,
- Başkalarının görevlerine müdahale etmek,
- Turneler için tespit edilen program ve kurallara uymamak,
- Kurumca yasaklanan yerlerde çay, kahve, sigara ve meşrubat içmek.

2. Kınama:

İlgiliye görevinde ve davranışlarında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesidir.

- 15 dakikaya kadar provada bulunması gereken zamandan geç gelmek,
- Konser veya gösteri başlamadan en az 15 dakika önce belirtilen yere gelmemek,
- İş saatinde görev dışı işlerle uğraşmak,
- Provanın akışını kötü etkileyecek hal ve davranışlarda bulunmak.
- Süresi içinde kullandığı enstrümanı akort etmemek veya kullandığı notaları yanında bulundurmamak.

3. Aylıktan kesme:

İlgilinin brüt aylığından 1/30 ile 1/8 arasında kesinti yapılmasıdır.

- Gösterinin veya konserin 10 dakika kadar geç başlamasına neden olmak,
- Gösterinin veya konserin akışını bozacak davranışlarda bulunma
- İzinsiz provayı terk etmek,
- Teslim edilen giysi, kostüm ve aksesuarı kötü kullanmak,
- Konser ve gösteride Yönetim Kurulu' nca tespit edilen şekilde giyinmemek,
- Görev yerine içkili ve sarhoş gelmek,
- Provada hazır bulunması gereken zamandan, 15 dakikadan fazla geç kalmak.

4. Kademe ilerlemesinin durdurulması:

İlgilinin bulunduğu kademedeki ilerlemesinin 1-3 yıl için durdurulmasıdır.

- Gösterinin veya konserin 10 dakikadan fazla geç başlamasına neden olmak,
- Kendisine teslim edilen enstrümanı kötü kullanmak, zarar vermek,
- Verilen görevi geçerli bir mazereti olmadan yapmaktan kaçınmak,
- İki kez provanın iptaline neden olmak,
- Gösteri veya konsere bir kez mazeret beyan etmeden gelmemek,
- İzinsiz olarak Orkestra veya Bando dışında bir yerde her ne şekilde olursa olsun çalışmak,
- Enstrümanını başkasına kullandırmak.

5. Devlet Memurluğundan çıkarma:

Sözleşmenin fesh edilerek, ilgilinin görevine son vermektir.

- Öğrenim durumları sebebiyle, yükselebilecekleri kadronun son kademelerinde bulunanlara, kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının verilmesini gerektiren hallerde, brüt aylıklarının ¼-1/2 aylığı kesilir. Tekerrürü halinde görevine son verilir.

- İzinsiz ve mazeretsiz olarak kesintisiz 10 gün göreve gelmeyen sanatçıların işine son verilir.

- Kusurlu bir eylem ya da davranışın bu sözleşmede yer alan disiplin suçlarından hiç birine uymaması, bu eylem ve davranışın cezasız kalmasını gerektirmez. Bu halde yukarıda belirtilen fiillerden hangisine en yakın görülürse o fiile ilişkin disiplin cezası verilir.

- Disiplin cezasını gerektiren kusurlu hareketi ile bir zarara yol açan personele, disiplin cezası vermekle birlikte sebep olduğu zarar da ödettirilir.

- Disiplin soruşturmasına uğrayanların savunma hakları, süreler, tebligat ve bu konularda 657 sayılı Devlet Memurları Yasası' nın disiplin cezaları ile ilgili konulara istinaden hareket edilir.

Repertuar Tespiti, Yıllık Çalışma Düzeni

Repertuar:

Gerek Orkestra ve gerekse Bando'nun yıllık repertuarı yurtiçinde ve yurtdışında, alanında kabul görmüş çoksesli müzik eserleri arasından Şef tarafından oluşturulur. Repertuar tespitinde Orkestra ve Bando'nun teknik yapısı dikkate alınır. Mümkün olduğu ölçüde Türk bestecilerinin çoksesli müzik eserlerine repertuarda yer verilmesi zorunludur. Şef' ler her sanat sezonu sonunda, bir sonraki sanat sezonunda repertuara yeni koyacakları yerli ve yabancı çoksesli müzik eserlerini Yönetim Kurulu'na bildirirler.

Yıllık Çalışma Düzeni:

A. Kent Orkestrası;

Kent Orkestrası'nın sanat sezonu 1 Eylül' de başlar. Ve 31 Temmuz' da sona erer. Orkestra üyeleri yıllık izinlerini Ağustos ayında toplu olarak kullanırlar.

B. Belediye Bandosu;

Belediye Bandosu'nun sanat sezonu 1 Ağustos' ta başlar ve 30 Haziran' da sona erer. Bando üyeleri yıllık izinlerini Temmuz ayında toplu olarak kullanırlar.

Çeşitli Hükümler

Orkestra ve Bando Çalışmaları:

A. Orkestra çalışmaları: Orkestra çalışmaları ücretli veya ücretsiz olabilir.

1. Ücretsiz çalışmalar; Başkanlıkça uygun görülen ve müdürlükçe verilen her türlü gece-gündüz görevi ile, TRT bant çekimi veya canlı yayını, sosyal hizmet veren Kızılay, Darülaceze, Çocuk Esirgeme Kurumu, Hastane, Resmi Devlet Okulları, Hapishane ve benzeri kuruluşlar için verilen konserlerdir.

2. Ücretli çalışmalar;

a. Ücretsiz görevler dışında Müdürlüğe ulaşan talepler (özel kurum, kişi vb.lerin açılış, bant kaydı, film çekimi, reklam müziği kaydı, balo, gösteri veya dans müziği) Belediye Meclisi belirler. Ücretli görevlerin, ücreti peşin olarak Gelirler Müdürlüğü' ne yatırılır. Talep sahibi ile protokol yapılır. Bu tür çalışmaların süresi dört saati geçemez.

b. Ücretsiz çalışmalar; Başkanlıkça uygun görülen ve Müdürlükçe verilen her türlü gece-gündüz açılış, kutlama, karşılama, uğurlama, cenaze, Resmi Bayram Törenleri ve benzeri seremoniler ücretsiz çalışmalar kapsamındadır.

c. Ücretli çalışmalar; Ücretsiz çalışmalar dışındaki özel talepler orkestranın ücretli çalışmaları ile ilgili düzenlemeye tabidir.

Konser ve Provalar:

Orkestra ve Bando üyeleri bir günde konser, prova ve gösteri olarak en çok iki çalışmaya katılabilirler.

Günlük prova süresi günde toplam, dört saattir. Prova aralarında on dakika ara verilir.

Provalarda disiplin esastır. Orkestra ve Bando üyeleri Başkanlık tarafından verilecek gece –gündüz konserleri ve görevlerini yerine getirmekle yükümlüdür.

Orkestra ve Bando üyeleri, büyük deniz taşıtları dışında hareket halindeki araçlarda görev yapamazlar.

Orkestra ve Bando üyeleri, çalışma esasları dışında görevlendirilemezler. Görevler üyelere 24 saat önceden, hafta tatiline denk gelen görevler ise üyelere, Cuma gününden bildirilir. Olağanüstü hallerde Müdürlük, Şefler aracılığı ile Orkestra ve Bando'yu göreve çağırabilir. Bu halde, Orkestra veya Bando üç saat içinde verilen görev yerinde toplanmak zorundadır.

Orkestra ve Bando üyeleri, hafta tatili kullanırlar. Hafta tatilinde veya gece çalışmaları halinde takip eden günde izin verilebilir.

Orkestra ve Bando üyeleri, konser ve gösterilere Yönetim Kurulu'nca tespit edilen kıyafetle çıkmak zorundadırlar. Bu kıyafetler üyelere, Başkanlık tarafından sağlanır.

Sanatçılar kendilerine zimmetle teslim edilen çalgı, nota, kıyafet ve diğer araç-gereci amacına uygun olarak kullanmak, periyodik bakımlarını yapmak ve kullanmaya hazır halde tutmak zorundadırlar. Sanatçılar, çalgılarını konser veya gösteri dışında hiçbir şekilde özel amaçla kullanamazlar.

Sanatçılar hastalık ve benzeri mazeretlerini çalışmalardan en geç bir saat önce Müdürlüğe bildirmek zorundadırlar.

Provaların takvimini belirleme veya bir süre ara verme, ancak Yönetim Kurulu Kararı ile mümkündür.

Kurum Dışı Çalışmalar:

Orkestra ve Bando sanatçıları bütün çalışmalarını kurum içindeki görevlerine hasrederler. Kazanç elde etmek amacıyla başka işlerde çalışamazlar. Sanatçıların kurum dışı ücretli veya ücretsiz çalışmaları ancak Yönetim Kurulu'nun yazılı izni ile gerçekleşebilir. Üç aydan fazla kurum dışı çalışma izni verilemez. Yönetim Kurulu prova, konser, gösteri ve turne akışındaki değişiklikler sebebi ile bu madde hükmünce verdiği izni geri alabilir.

Sanatçılar izin ile ancak TRT, kamu kurumları, öğretim ve sanat kurumlarında ve sanatlarını kurum onuruna zarar vermeden icra edecek yerlerde, asli görevlerini aksatmamak kaydıyla çalışabilirler. Bu çalışmalarında hiçbir şekilde kurum çalgılarını kullanamazlar. Sanatçılar izinli olsun veya olmasın, bar, pavyon ve diskoteklerde çalışamazlar.

Sözleşme:

Orkestra sanatçıları ile Başkanlık arasında her mali yıl için “İdari Sözleşme” imzalanır. Bu sözleşmeleri Başkan adına Müdür imzalar. Sözleşmelerin metni ve kapsamı Müdürlükçe hazırlanır.

Sözleşme dönemi içinde mevzuat ile yeni hükümler oluşturulursa, sözleşme değişikliğine gerek kalmaksızın bu mevzuat hükümleri uygulanır.

Tedavi:

87/11782 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı’ na göre istihdam edilen sözleşmeli personelin bakmakla yükümlü oldukları kişilerin hastalanmaları halinde, 657 sayılı kanunun ilgili hükümleri ile Devlet Memurları Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği hükümlerine göre uygulama yapılır.

İşçi statüsünde istihdam edilen sanatçılara ise, yukarıdaki paragrafta belirtilen hallerde SSK ve İK.nın ilgili hükümleri tatbik olunur.

Askerlik

Fiili askerlik hizmetini yapmak üzere askere alınan ya da hazarda fiili hizmet haricinde talim, manevra ve seferberlikte, fiili hizmet dışında silah altına alınan Orkestra ve Bando üyeleri hakkında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun ilgili maddelerine göre işlem yapılır.

Turneler

Yönetim Kurulu’nun Kararı ve Başkanlık Onayı ile yurtiçinde ve yurtdışında turneler düzenlenebilir, diğer sanat kurumları ile ortak çalışmalar yapılabilir.

Seçim Kurulu

Orkestra Yönetim Kurulu’ na seçilecek bir sanatçı üye ile ilgili olarak yapılacak seçim; tek dereceli, gizli oy, açık tasnif esası ile gerçekleştirilir. Seçim Kurulu aşağıdaki kişilerden oluşur.

1. Kültürel ve Sosyal İşler Daire Başkanı veya yerine görevlendireceği bir kişi,
2. Müdür,
3. İdareden bir memur.

İzin:

87/11782 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı' na göre istihdam edilen personel, haftada bir gün izinli sayılır. Turnelerde haftalık izin verilmeyebilir. Ancak verilmeyen izinler bilahare kullanılabilir. Bu personelin yıllık izin hakkı 30 gün olup, toplu halde Ağustos ayında kullanılır.

Bu personelin, mazeret, hastalık ve bunun gibi izin talepleri 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun ilgili hükümleri muvacehesinde Yönetim Kurulu' nca değerlendirilir. Acil hallerde Müdürlükçe işlem yapılır ve neticesi Yönetim Kurulu' na bildirilir.

İzin süresinden önce, mazereti gerektiren sebebin ortadan kalkması halinde sözleşmeli personel derhal görevine dönmek zorundadır. Mazeret nedeninin ortadan kalkması veya izin süresinin bitiminde göreve dönmeyenler istifa etmiş sayılır.

İşçi statüsünde çalışan personele, yukarıdaki hususlar ile ilgili olarak İK ve Toplu Sözleşme hükümleri uygulanmakla birlikte, faaliyet konularının özellikleri ayrıca dikkate alınır.

Yurt Dışına Gönderilme:

Orkestra ve Bando üyelerinden, geçici görev, burs, davet, bilgi ve görgülerini arttırmak için yurtdışına gidecekler, Yönetim Kurulu teklifi ve Başkanlık Onayı ile belirlenir.

Yabancı Sanatçı Getirme ve Konuk Sanatçı Çalıştırma:

Orkestrada geçici sürelerle çalıştırılmak üzere, dış ülkelerden Orkestra Şefi' nin önerisi veya gelen tekliflerin Yönetim Kurulu' nca değerlendirilmesi ve Başkanlık Onayı ile Orkestra Şefi, solist ve orkestra üyesi sanatçılar getirilebilir.

Bu kişilere ödenecek ücret, iaa ve ikamet giderleri Yönetim Kurulu' nca belirlenip Başkanlık Onayına sunulur.

Yurtiçinden konuk sanatçı istihdamı da bu madde hükümlerine tabidir. Şu kadar ki yurtiçinden çalıştırılacak sanatçı sayısı, beş kişiyi ve ödenecek ücret ise 99 puanlık bir sanatçıya ödenen ücreti geçemez.

Alt Grup Oluşturma:

Kent Orkestrası sanatçıları arasından, gerektiğinde Bando sanatçılarının da katılımı ile orkestra bünyesi içinde düet, trio, tuaret ve oda Orkestrası tarzında alt gruplar oluşturulabilir. Böyle bir grubun oluşabilmesi ancak, Yönetim Kurulu kararı ve Başkanlık Onayı ile mümkündür.

Abonman Konserler:

Yönetim Kurulu, Kent Orkestrası'nın haftada bir kez halka açık ücretli Abonman Konserleri vermesi için gerekli tedbirleri alır.

Sanatçı Değişimi:

İhtiyaç doğması halinde, Şef'lerin mutabakatı ve teklifi ile Yönetim Kurulu'nca Orkestra ve Bando'nun birbirinden sanatçı almasına izin verilebilir. (Araştırma yeri; İBB Kültür ve Sosyal İşler Daire başkanlığından alınan veriler doğrultusunda hareket edilmiştir).⁴⁴

4.3.2. Kültür Şube Müdürlüğü Görev ve Çalışma Şekli

Amaç ve Kapsam

Kültür Şube Müdürlüğü'nün teşkilat yapısını, hukuki statüsünü, görev, yetki, çalışma usul ve esaslarını belirleyerek, hizmetlerin daha etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesini sağlamaktır.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı Kültür Şube Müdürlüğü'nün çoğulculuk ve çeşitlilik anlayışı içinde kültürümüzü tanıtmak ve yaptırmak, farklı kültürleri de İstanbul halkının beğenisine sunarak, İstanbul'un kültür hayatına, yerel yönetim katkısını en yüksek düzeyde sunmak ve kültür faaliyetlerini ilgili

---

⁴⁴ Araştırma yeri; İBB Kültür ve Sosyal İşler Daire başkanlığından alınan veriler doğrultusunda hareket edilmiştir.

mevzuat çerçevesinde yürütmek amacıyla teşkilat ve kuruluşunun işleyiş şartlarına dahil esas ve usulleri kapsar.

Dayanak

5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu gereğince, 17/06/2005 tarihli ve 1250 sayılı Büyükşehir Belediye Meclisi kararıyla kurulmuş olan Kültür Şube Müdürlüğüne ait olan bu yönetmelik; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 4737 sayılı Kamu İhale Kanunu 4857 sayılı İş Kanunu, ve tabi olduğu diğer mevzuata dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

1. Başkan: İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı,
2. Belediye Büyükşehir Belediyesi: İstanbul Büyükşehir Belediyesini,
3. Belediye Meclisi: İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisini,
4. Çalışan Personel: Kültür Şube Müdürlüğü bünyesinde görevli tüm memur, işçi, sözleşmeli personel ve diğer personeli,
5. Daire Başkanı: Kültür Şube Müdürlüğü'nün bağlı olduğu ilgili Daire Başkanı,
6. Genel Sekreter: İstanbul Büyükşehir Belediye Genel Sekreterini,
7. Genel Sekreter Yardımcısı: Kültür Şube Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu ilgili Genel Sekreter Yardımcısının,
8. İlçe Belediyesi: Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde kalan ilçe belediyesini,
9. İlk Kademe Belediyesi: Büyükşehir Belediye sınırları içinde kalan ilk kademe Belediyesini,
10. Müdürlük: Kültür Şube Müdürlüğünü,
11. Şube Müdürü: Kültür Şube Müdürünü.
12. Müdür Yardımcısı: Kültür Şube Müdürlüğünde 22.07.2002 tarih ve 26443 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik çerçevesinde görev yapan kadrolu Müdür Yardımcısını,
13. Şef: Kültür Şube Müdürlüğünde kadrolu Şefi ifade eder.

Teşkilat, Görev, Yetki ve Sorumluluklar

Teşkilat

Kültür Şube Müdürlüğü İdari Teşkilatı; müdür, Şef, memur, sözleşmeli personel, işçi personel ve diğer personelden oluşur. Birimlerin iç organizasyon yapılarının teşkili, söz konusu ilgili müdürlüğün teklifi ve bağlı olduğu üst amirin onayı ile gerçekleştirilecek bir iş düzenleme ve geçerlilik kazanır.

Müdürlüğün Görevleri

Müdürlüğün görevleri aşağıda sıralanmıştır;

1. Kültür-Sanat etkinlikleri adı altında ulusal bazda tüm kitlelere ulusal ve uluslararası konserler, sergiler, sempozyumlar, konferanslar, söyleşiler, gösteriler, anma günleri, kültür günleri, festivaller, sergiler, mahalle şenlikleri, yurtdışında İstanbul kültür günleri ve bunlar gibi etkinliklerin hazırlanması, yapılması ve Başkanlığa bağlı sergi salonları ve Kültür merkezilerindeki organizasyonların yapılması,
2. İstanbul ve ülke kültürüne katkı sağlayacağı düşünülen kitap-kaset ve CD'lerinin satın alınması, hazırlanması ve basılması,
3. Açık hava etkinlikleri düzenlenmesi,
4. Önemli gün ve gecelerde çeşitli kültürel etkinlikler düzenlenmesi,
5. İstanbul'u tanıtıcı sesli ve görüntülü materyallerin (CD-VCD-DVD) formatında film ve şarkı) hazırlanması ve basılması,
6. Kültür sanat ile ilgili kültür sanat bülteni, kültür sanat dergisi vb. hazırlanması ve basılması,
7. Ödüllü veya ödüksüz yarışmalar düzenlenmesi,
8. Kültür sanat alanında faaliyet gösteren dernek, vakıf vb. kuruluşlara her türlü desteğin sağlanması ve ortak etkinlikler düzenlenmesi,
9. Yurtdışından kültürel etkinlik düzenlemek üzere İstanbul'a gelen konuklara her türlü desteğin sağlanması,
10. Başkanlığa bağlı Kültürel Mekanların her türden kültürel ve sanatsal etkinliğe hazır halde tutulması, işletilmesinin sağlanması ve bu mekanların tahsislerinin koordine edilmesi, yapılacak etkinliklerin geniş kitlelere duyurulması amacıyla afiş, billboard, davetiye vb. gibi duyuru materyallerinin hazırlanması, basımı ve dağıtımının yapılması.

Müdürün Görevleri

Müdürün görevleri aşağıda sıralanmıştır;

1. Müdürlüğü temsil eder,
2. Müdürlüğün yönetiminde tam yetkili ve sorumlu kişidir,
3. Çalışmaları yazılı ve sözlü emirlerle yürütür,
4. Müdürlüğün sevk, idare ve disiplininden sorumludur,
5. Personel arasında görev dağılımı yapar,
6. Müdürlükte çalışan personelin birinci sicil amiri olup, memur, işçi ve diğer personelin başarı ve performans değerlendirmesini yapar,
7. Müdürlüğün çalışma usul ve esaslarını mer'î mevzuat çerçevesinde belirler,
8. Müdürlük bünyesinde görev yapan büroların tüm iş ve işlemlerinin zamanında ve doğru olarak yerine getirilmesini gözetir. Ayrıca sorumlu olduğu memur, işçi, geçici işçi, sözleşmeli ve diğer personelin özlük işlemlerinin mevzuat çerçevesinde yürütülmesini sağlar,
9. Kültür Şube Müdürlüğü ile diğer Müdürlükler ve ilgili birimler arasında koordinasyonu sağlar,
10. Üst birimlerce kendisine verilen diğer görevleri yerine getirir.

Müdürün Yetkileri

Müdürün yetkileri şunlardır;

1. Müdürlüğün işlerine ilişkin görevlerin, Başkanlık Makamınca uygun görülen programlar gereğince yürütülmesi için karar verme, tedbirler alma ve uygulatma yetkisi,
2. Müdürlüğün işlevlerinin yürütülmesinde ihtiyaç duyulan yeni tedbirlerin ve yetkilerin alınması için Başkanlık Makamına önerilerde bulunma yetkisi,
3. Müdürlük ile ilgili yazışmalarda 1. derece imza yetkisi,
4. Disiplin amiri olarak sorumlu olduğu personele, mevzuatta öngörülen disiplin cezalarını verme yetkisi,
5. Müdürlüğe bağlı çalışmalarını denetleme ve karşılaştığı aksaklıkları giderme yetkisi,
6. Müdürlük emrinde görev yapan personelle ilgili yönetmelik çerçevesinde sicil raporu düzenlemek,
7. Mazeretine binaen bir güne kadar mazeret izni vermek ve ödül, takdirname, yer değiştirme gibi personel işlemleri için bağlı bulunduğu Daire Başkanı ile Başkanlık

- Makamına önerilerde bulunmak, sorumlu olduğu tüm görevlilerin yıllık izin kullanma zamanlarını tespit etme yetkisi,
8. Geçici süre görevde bulunamayacağı dönemlerde, müdürlüğe tayin şartlarını haiz olan personelden birim müdürlüğe vekalet etmek üzere belirleme ve makamın onayına sunma yetkisi,
  9. Birimdeki tüm personele görev dağılımını yapma yetkisi,
  10. Müdürlüğünün faaliyet alanına giren konularda ilgili kişi, birim ve kuruluşlarla haberleşme yetkisi,
  11. Başkanlık makamı tarafından kendisine verilen görevleri yerine getirme yetkisi,

Müdürün Sorumlulukları

Müdürün Sorumlulukları;

Belediye Mevzuatı, göreviyle ilgili diğer mevzuat ve bu yönetmelik ve kendisine verilen görevlerinin gereği gibi yerine getirilmesinden; yetkilerin zamanında ve gereğince kullanılmasından, bağlı bulunduğu Daire Başkana ve Genel Sekreter Yardımcısına karşı sorumludur.

Müdürlüğe atanma usul ve nitelikleri;

Büyükşehir Belediye Başkanının oluru, Tercihen üniversitelerin İletişim, Güzel Sanatlar, İktisat, İşletme, Sanat Tarihi veya benzeri dallarda en az dört yıllık öğrenim gören ve bunlara denkliği Yüksek Öğretim Kurumu tarafından kabul edilmiş, yurt içi veya yurt dışı öğrenim kurumlarından mezun olan, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun atamaya ilişkin maddelerinde öngörülen şartları taşıyan ve ilgili mevzuata uygun olarak son iki yıllık sicil notu olumlu olanlar arasından atanır.

Müdür Yardımcısı

Müdürlük bünyesinde yapılan görev dağılımı neticesinde kendilerine verilen görevleri, mevzuata uygun olarak yürütür ve yerine getirilmesini sağlar. Müdürlük makamına karşı tam yetkili ve sorumlu kişidir.

Şef

Müdürlük bünyesinde yapılan görev dağılımı neticesinde kendilerine verilen görevleri, mevzuata uygun olarak yürütür ve yerine getirilmesini sağlar. Bağlı bulunduğu üst makama

karşı tam yetkili ve sorumlu kişidir. (Araştırma yeri; İBB Kültür ve Sosyal İşler Daire başkanlığından alınan veriler doğrultusunda hareket edilmiştir).⁴⁵

4.3.3. İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları Görev ve Çalışma Şekli

Eski adı “DARÜLBEDAYİ” olan Şehir Tiyatroları İstanbul Belediyesine bağlı, katma bütçe ile yönetilen bir Sanat Kurumudur.

Amaç

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu, bir temel hak olarak Anayasanın güvence altına aldığı sanatın ve özellikle tiyatronun toplumsal görevine uygun olarak halkın kültürel üretiminin, çağdaş eğitiminin Sanat düzeyi ve bilincinin yükseltilmesine katkıda bulunmak; bu katkıyı gerçekleştirmek için yerli ve yabancı tiyatro eserlerinin seçkin örneklerini seyircisine ulaştırmak, Türk Tiyatrosunun geleceğe yönelik yaratıcı atılımlarına önderlik etmek amacıyla kurulmuştur.

Kuruluş

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları (Kısa deyimle Şehir Tiyatroları) nın, amacına ulaşmak için yararlandığı Yönetim basamakları aşağıdaki gibidir:

1- Genel Sanat Yönetmeni

2- Organlar

- Müdürlük
- Yönetim Kurulu
- Disiplin Kurulu

3- Hizmet Bölümleri

- Sanatkar Memurlar bölümü: Genel Sanat Yönetmeni, Rejisörler, Sanatkarlar, Sahne Direktörü, Dekoratörler ve Kostüm Kreatörleri, Dramaturglar, Sahne Teknik Müdürleri, Stajyer Sanatkarlar, Müzikçiler ve Dansçılar
- Sahne Direktörlüğü

---

⁴⁵ Araştırma yeri; İBB Kültür ve Sosyal İşler Daire başkanlığından alınan veriler doğrultusunda hareket edilmiştir.

- Teknik Kurul
- Dramaturji Bürosu
- Kitaplık, Arşiv ve Müze

4- Repertuar Kurulu

Repertuar Kurulunun görevi, bir tiyatro mevsiminde sahneye konulacak oyunların seçiminde Yönetim Kuruluna öneride bulunmaktır. Repertuar Kurulunun önereceği oyun sayısı, o mevsim oynanacak oyun sayısının iki katından az olamaz.

Repertuar Kurulu aşağıdaki Şekilde belirlenecek 7 kişiden oluşur.

1. İstanbul'daki tiyatro ile ilgili tüm meslek örgütlerinin gösterecekleri birer aday arasından Büyükşehir Belediye Başkanınca seçilecek 2 üyeden,
2. İstanbul'da bulunan niversitelerden Tiyatro Anabilim /Anasanat dalı olan Fakülte ve Konservatuarların Dekan ve Mdrlerince önerilecek birer ye arasından Büyükşehir Belediye Başkanınca seçilecek 1 üyeden,
3. Şehir Tiyatrolarının kadrolu rejisör ve sanatçıları tarafından kendi aralarından seçecekleri 1 üyeden,
4. Tiyatro Yazarı, evirmen araştırmacı ya da eleştirmenler arasından Belediye Başkanınca 1 yeden,
5. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür İşleri Daire Başkanı,
6. Şehir Tiyatroları Genel Sanat Yönetmeninden oluşur.

Repertuar Kurulu yeleri, Kültür İşleri Daire Başkanı ve Genel Sanat Yönetmeni dışında, 2 yıl için seçilirler.

Repertuar Kuruluna, Kültür İşleri Daire Başkanı Başkanlık eder. Başkanın bulunmadığı hallerde Genel Sanat Yönetmeni Kurula Başkanlık eder.

Repertuar Kurulu, Mayıs ayı içinde oluşturulur ve Haziran ayı başında göreve başlar. Yeni atamalar tamamlanıncaya kadar eski üyelerin görevleri sürer. Üyeler bir dönemden fazla (2 yıl) Repertuar Kurulu yeliği yapamazlar. Üyelerden birinin yeri boşaldığında, yerine getirilen ye, öncekinin süresini tamamlar. Ancak bu durum bu üyenin bir dönem görev alabilme hakkını etkilemez.

Repertuar Kurulu, kurul başkanının daveti üzerine toplanır ve salt çoğunluk ile karar verilir.

Belediye personeli dışındaki kurul üyelerine her toplantı için Şehir Tiyatrosu sanatçalarına verilen en yüksek net ücretin 1/30 oranında brüt huzur hakkı verilir.

Yıllık Çalışma Düzeni

Şehir Tiyatroları, her yıl 1 EKİM'de perdelerini açar. Sanat yılının sonunu Yönetim Kurulu belirler; ancak, bu tarih, olağanüstü bir neden çıkmadıkça 30 NİSAN'dan önceye, 19 MAYIS'tan sonra rastlatılmaz. En geç tatil kararından 15 gün önce yaz oyunlarının ve gelecek sanat yıl çalışmalarının başlangıç tarihlerinde saptanır.

Müdürlük

Şehir Tiyatrolarının idari hizmetleri ilgili Yasalar uyarınca atanan bir Müdür, gereği kadar Müdür Yardımcısı ve Memurlar eliyle yürütülür. Bu personelin kadroları her yıl Şehir Tiyatroları Bütçesinde belirlenir.

Müdür, İdarecilik görevlerinde olumlu sicil almış olanlar arasından Belediye Başkanınca atanır; Yasaların verdiği görevler yanında Tiyatro ile Belediye arasındaki ilişkilerin sağlıklı olarak yürütülmesinden de sorumludur. İdarenin bütçesini hazırlar. İdare bünyesindeki Personelin sicillerini tutar. Kurumun amiri, Yönetim Kurulunun doğal üyesidir. Şehir Tiyatrosu yayın organının, İstanbul Belediyesi adına sahibi Tiyatro Müdürüdür.

Genel Sanat Yönetmeni

Memur olma niteliğine sahip, Tiyatro alanında çalışmış rejisör oyuncu yazar, eleştirmen, araştırmacı, çevirmen veya öğretim üyesi veya öğretim görevlisi olmalıdır.

Yukarıda belirtilen koşullara sahip Genel Sanat Yönetmeni Büyükşehir Belediye Başkanı tarafından atanır.

Genel Sanat Yönetmenine vekalet edecek kişilerde de Genel Sanat Yönetmeninde aranan koşullar aranır.

Genel Sanat Yönetmeni, Şehir Tiyatrolarının bütün Sanat üretim ve çalışmalarını düzenlemek, sanat disiplinin sağlamak ve sanatçıların hizmet sicillerini tutmakla yükümlüdür. Gerekli görürse tiyatronun sanatkârları arasından yeteri kadar yardımcı seçebilir.

Şehir Tiyatrolarını, Genel Sanat Yönetmeni temsil eder. Protokolün gerektirdiği durumlarda yerine sanatçıları görevlendirebilir. Yönetim Kurulunun tasvibi ve Belediye Başkanının onayı ile İstanbul ilinin uygun göreceği her yerinde tiyatro açabilir. Şehir Tiyatrosunun Ulusal ve Uluslararası düzeydeki şenlik, şölen, festival gibi sanat gösterilerine katılmasına, turneler düzenlemesine karar verebilir. Yıllık oyun Repertuarına alınmasını uygun bulduğu oyunlar ile rejisörlerini Yönetim Kuruluna önerir. Önerilen oyunların başlama tarihlerini ve hangi sahnede ve sürede oynanacağını saptar, rol dağılımlarını onaylar.

Yönetim Kurulu

1. Genel Sanat Yönetmeninden,
2. Şehir Tiyatroları Müdüründen,
3. Şehir Tiyatrolarının kadrolu rejisör ve sanatkârları arasından Genel Sanat Yönetmeninin önereceği 3 aday arasından Büyükşehir Belediye Başkanının seçeceği 1 kişiden,
4. İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi üyeleri, Belediye ve Şehir Tiyatroları personeli arasından Büyükşehir Belediye Başkanınca seçilecek 2 kişiden,
5. Şehir Tiyatrolarının kadrolu rejisör ve sanatkarları tarafından kendi aralarından seçecekleri 2 üyeden oluşur.

Genel Sanat Yönetmeni ve Şehir Tiyatroları Müdürü dışındaki üyeler 2 yıl için seçilirler.

Seçilmiş üyeler yeniden seçilebilirler. Yönetim Kurulu Mayıs ayı içinde oluşturulur. Haziran ayı başında görev başlar. Yeni atamalar yapılmıyaya kadar eski üyelerin görevi devam eder. Boşalan üyeliğe gelen öncekinin süresini tamamlar.

Başkanlıkça atanan üyelerde 2 yıllık süre beklemeksizin değişiklik yapılabilir.

Kurul, haftada bir kez toplanmaya mecburdur. Günü ilk oturumda saptanacak bu olağan toplantıdan başka, Başkan, Müdür, Sanatçı üyelerden en az ikisi her zaman olağan üstü toplantı çağrısı yapabilirler. Yaz aylarının toplantı düzeni kapanış kararında özel takvime bağlanır. Toplantılar gizlidir. Ancak özel durumlarda ilgililer başkan tarafından oturuma çağırılabilir.

Genel Sanat Yönetmeni Kurulun Başkanıdır. Genel Sanat Yönetmeninin mazereti nedeniyle Kurul toplantısına katılmaması halinde Şehir Tiyatrosundaki hizmeti bakımından kıdemli olan üye sanatçı başkanlık görevini yüklenir. Kurul gündemindeki her konu

görüştükten sonra oylanıp karara bağlanmadıkça ötekine geçilmez her üyenin tek oyu vardır. Eşitlik halinde başkanın oyu çift sayılır. Alınan kararlar derhal Belediye Başkanınca tasdik edilmiş olan karar defterine geçirilip üyelerce imzalanır ve iki yıllık dönem sonunda bu defter yine Belediye Başkanınca kapatılarak zimmet ile arşive teslim edilir. Anılan bu defter arşive teslim edilinceye kadar Genel Sanat Yönetmeninin zimmetinde bulunur.

Özürsüz ve kesintisiz olarak üç toplantıya ya da üç ay içinde altı toplantıya katılmayan üyenin üyeliği düşer. Bu üye, Genel Sanat Yönetmeni ise görevinden istifa etmiş sayılır.

Katılmama durumu son toplantıda bir tutanak ile saptanır. Büyükşehir Belediye Başkanının onayına sunulur

Şehir Tiyatrolarının bütün Sanat çalışmalarından Genel Sanat Yönetmeni ve Yönetim Kurulu sorumludur.

Repertuar Kurulunun o yıl için belirlediği oyunlar içinden hangilerinin sahneye konacağı, Yönetim Kurulunca, oyunların rejisörleri ise Genel Sanat Yönetmenince belirlenir.

Tiyatronun yıllık Sanat faaliyetleri ile ilgili bütçe önerisinin hazırlanması Yönetim Kurulunun görevidir. Tiyatro Müdürü, Kurulun hazırlayacağı bu bütçe ile kendisinin hazırlayacağı idari kısma ait bütçeyi birleştirerek Belediye Başkanlığı'na sunar. Bütçenin uygulanması aşamasında da yasaların ön gördüğü bütün aktarma işlemleri Yönetim Kurulunun bilgisi altında yapılır.

Sanatçıların, Stajyerlerin, Yevmiyelilerin, Uzman Memurlarla, Uygulayıcı Uzman memurların Şehir Tiyatrosuna alınma, terfi ve ödüllendirilmeleri ile öteki yükümlülüklerine ilişkin işlemlerin yürütülmesine, sözleşmelerinin yenilenmesine ücretlerinin tespitine Yönetim Kurulu karar verir. Yukarıda sözü edilen personelin alınma ve çıkarılma kararları, Belediye Başkanının onayı ile geçerlik kazanır.

Yönetim Kurulu Konuk Sanatçı, Rejisör, Dekoratör, Kostümcü gibi Tiyatro adamları ile, yasalara uygun biçimde yabancı sanâtkar, rejisör, Kostümcü eğitmen gibi tiyatro adamlarının daveti ve bu kişilerin ücretlerinin yolluklarının konaklama ve iâşe giderlerinin tespiti için teklifini Başkanlık onayına sunar.

Yurtdışında geçici görev, burs, davet , görgü ve bilgilerini artırmak için gidecek olanları ve Yurtdışında kalış sürelerini Genel Sanat Yönetmeninin önerisi ile Yönetim Kurulu saptar, Başkanlık onayına sunar.

Disiplin Kurulu

Disiplin Kurulu Belediye Başkanının tayin edeceği Şehir Tiyatrolarında kesintisiz en az 15 yıl sanatçı olarak hizmet vermiş iki sanatçı, teftiş heyeti Müdürlüğü müfettişlerinden bir müfettiş, Hukuk İşleri Müdürlüğünden bir Hukukçu ile Disiplin Kurulu başkanı olmak üzere beş üyeden oluşur. Disiplin Kurulunun Başkanı Şehir Tiyatroları Müdürlüğünün görev yönünden bağlı bulunduğu Belediye Başkan Yardımcısıdır. Disiplin Kurulunun Olağan toplantısı her ayın ilk haftası Kurulun tespit edeceği bir günde yapılır.

Belediye Başkanı, Genel Sanat Yönetmeni veya Kurul Başkanının yazılı isteği ile Olağan Üstü toplantı yapılır.

Disiplin Kurulu kararı, çoğunlukla alınır, eşitlik halinde Başkanın oyu iki oy sayılır.

Disiplin Kurulunun bu Yönetmelikle tespit edilen disiplin cezaları hakkındaki verdiği kararlar kesindir.

Uyarı ve kınama cezaları, savunma alındıktan sonra Belediye Başkanı veya Genel Sanat Yönetmeni tarafından da verilebilir. Temelli çıkarma hakkında Disiplin Kurulu görüş bildirir, bu cezaya karar verme yetkisi Belediyenin tabi olduğu üst Disiplin Kuruluna aittir.

Hizmet Bölümlerine Atama Şartları

Şehir Tiyatrosunda sanatçı olarak çalışabilmek için, Devlet Memurları Yasası ile diğer yasaların aradığı bağlayıcı genel niteliklere sahip olmak şarttır. Ayrıca, Şehir Tiyatrosunun çeşitli dallarına alınacak sanatçılarda aşağıda özel nitelikler aranır.

A. Oyuncular

1- Stajyerlik

Oyunculuk yevmiyeli Stajyer sanatçılıkla başlar

a- Üniversitelerin, konservatuarların tiyatro bölümlerini bitirenler ile,

b- Ortaokulu bitirmiş olmak şartı ile çocuk tiyatrosu bölümünde olağanüstü yetenek gösterenler stajyer sanatçı kadrosuna alınırlar.

c- Stajyerlikte ancak iki yıl çalışabilir. Çalışma süresi içinde Şehir Tiyatrosuna faydalı olmayacakların süre dolmadan da ilişkileri kesilebilir. Stajyerlerle yapılacak sözleşmeye bu husus derç edilir.

2- Sanatkârlık

- a-** Stajyer sanatçılıkta başarılı olanlar asli sanatçı kadrosuna alınabilirler.
- b-** Asli sanatçı kadrosuna giremeyenler Genel Sanat Yönetmeninin göstereceği lüzum üzerine yevmiyeli oyuncu olarak ve geçici sözleşme ile çalıştırılabilirler.
- c-** Şehir Tiyatrosunun dışındaki tiyatrolarda, oyuncu olarak başarılarını kanıtlamış olanlar en az ilkokul mezunu olmak şartı ile durumlarına uygun sanatçı kadrosuna alınabilirler.

B. Rejisörler (Oyun Yönetmenleri)

Yönetim Kurulunun Genel Sanat Yönetmeni dışındaki sanatçı üyeler bu üyelikleri süresince oyun yönetemezler.

Aşağıdaki niteliklere sahip olan sanatçılar Şehir Tiyatroları sahnelerinde oyun yönetebilirler.

1- Rejisörde aranacak şartlar:

- a-** Şehir Tiyatrosunun aslı sanatçı kadrosunda en az on yıl sürekli çalışmış olmak.
- b-** Üniversite veya Konservatuarların Tiyatro bölümlerini bitirenlerden, Türkiye de en az üç ayrı oyunu başarı ile yönetmiş olmak.
- c-** Şehir Tiyatrosunda temsil edilen beş ayrı oyunda rejisör yardımcılığı yapmış olan sanatçılardan Yönetim Kurulunca tek başlarına verilen oyunda üstün başarı göstermek.

2- Rejisörlerin çalışma düzeni:

- a-** Rejisör yöneteceği oyunu, tiyatro hizmetinin gerektirdiği özenle sahneler, ayrıca rejisör yöneteceği oyunu Genel Sanat Yönetmeniyle mutabakata varacağı süre içinde özenle sahnelemeye mecburdur.
- b-** Oyunun sanat ve idarî sorumluluğu rejisördedir.
- c-** Rejisör, rol dağıtımlarının ilanını izleyen hafta içinde gerçekleştireceği eserin yapımına ilişkin sanata ait ihtiyaçları üzerinde oyunun dekor ve kostümcüsü ile anlaşır.
- d-** Rejisör sahneleyeceği oyunun reji defterini düzenler ve temsilin bitiminde kitaplık ve arşiv sorumlusuna zimmetle teslim eder.

e- Oyun çıktıktan sonra idari sorumluluk nöbetçi rejisöre geçer. Nöbetçi rejisör, son genel provadan sonra, oyun yönetmenin önerisi, Genel Sanat Yönetmeninin bilgisi ile sahne direktörlüğünce atanır.

Prova edilen ya da sergilenmekte olan oyunlar ile tiyatro organları arasındaki bağlantı, rejisörün günü gününe sahne direktörlüğüne ulaştıracağı form raporlarla sağlanır. Bu raporlarda rejisör yardımcılarının da imzası bulunur.

C. Dekoratörler ve Kostümcüler

Üniversiteler, Sanat Akademileri ve Yüksek Tiyatro Okullarının konuları ile ilgili bölümünü bitirenler ile sonradan tiyatro dekoru kostümcülüğünü seçmiş olan ressam, mimar gibi sanatçılar Şehir Tiyatrosunun dekoratör ve kostümcü kadrolarına atanabilirler.

D. Müzikçiler ve Dansçılar

Oyunların müzik, şarkı ve dans çalışmalarını gerçekleştirecek sanatçılar, tiyatronun asli kadrosuna alınabilecekleri gibi, geçici olarak da görevlendirilebilirler.

Sürekli kadroya alınacakların konular ile ilgili bir yüksek okulu ya da Konservatuarı bitirmiş olmaları şarttır.

Dekoratörler, kostümcüler, müzikçiler ve dansçılar oyun rejisörlerine bağlı olarak çalışırlar. Önerileri rejisörün onayından geçtikten sonra, Teknik Kurulda tartışılarak uygulamaya konulur. Uygulama sırasında, yapım çalışmaları hakkında günü gününe rejisörlerine verecekleri bilgi, prova raporları ile sahne direktörlüğüne iletilir.

Oyuncu, Rejisör, Dekoratör, Kostümcü, müzikçi, dansçı olarak bütün Şehir Tiyatrosu sanatçıları, görev aldıkları bütün sanat çalışmalarını Şehir Tiyatroları adına yaparlar. Tiyatronun tanıtımı için basın resimleri, kısa metrajlı radyo, televizyon ve sinema çekimi, sanatçı jübilelerinde oynanacak oyunlarda yukarıda belirtilen kişiler aylıklarından ayrı bir telif ücreti isteyemezler.

Sahne Direktörlüğü

Sahne Direktörü Genel Sanat Yönetmeninin, sanatçılar arasından göstereceği adaylar içinden Yönetim Kurulunca atanır. Sahne Direktörlüğü Tiyatro hizmetinin sağlıklı gerçekleştirilebilmesi için, sahneye ve öteki teknik bölümlere ilişkin ihtiyaçların

sağlanması, sanatçı, memur ve işçilerin üretimlerindeki verimin artırılması için gereken önlemlerin alınmasından; istatistikî bilgilerin toplanmasından ve yapım işlerinin koordinasyonundan Yönetim Kuruluna karşı sorumludur.

Direktör, Tiyatronun bütün bölümleri arasındaki bağlantıyı sağlamak ve Teknik Kurul ile prova edilmekte ya da oynanmakta olan oyunlardan gelen raporları bizzat toplamak, gecikmesinde sakınca bulunan önlemleri aldıktan sonra kendi görüşünü de ekleyerek sıra numarası altında Yönetim Kuruluna sunmakla yükümlüdür.

Teknik Kurul

Sanat Teknik Müdürleri ve Baş Realizatör ile sahne makinistleri terzihaneler, sahne donatımı, sahne ışığı, efekt ve ses, marangozhane gibi bölümlerin baş sorumlularından oluşur. Teknik Kurul Yönetim Kurulu Başkanına bağlı olarak görev yapar. Bu sorumluları Yönetim Kurulu saptar.

Teknik Kurul, sahnelenecek oyunun Yönetmeninin çağrısı ile toplanır. Toplantıya oyunun dekor ve kostümcüsü de katılır. Oyunun bütün teknik sorunlarının görüşüleceği bu Kurulda oyunun maliyet projesi düzenlenerek Yönetim Kuruluna ulaştırılır. Sonuca Yönetim Kurulu Karar verir.

Dramaturgi Bürosu

Genel Sanat Yönetmenine bağlı olarak çalışan büro, bir baş dramaturg ve yeteri kadar dramaturgdan oluşur. Dramaturglar, Konservatuar veya Üniversitelerde Tiyatro bölümünü bitirmiş veya tiyatro dalında yazar araştırmacı, eleştirmen, çevirmen olarak ün yapmış kişilerden oluşur.

Burada, tiyatro açısından önemli yabancı dilleri bilen dramaturgların bulunmasına özen gösterilir.

Dramaturglar, Şehir Tiyatrosuna gönderilen oyunları, tiyatronun amaçları ışığında inceleyip, sanatsal ve teknik açıdan ön değerlendirmesini yaparlar. Dünya Tiyatrolarını izler dilimize çevrilmesini uygun buldukları oyunları Genel Sanat Yönetmeni'ne önerirler ve inceledikleri oyunlar hakkında raporlar hazırlarlar.

Danışma niteliğindeki bu raporlar sıra numarası ile tiyatro arşivinde saklanır.

Dramaturglar, gerek yazarlarla işbirliği yaparak oyun metinleri üzerinde, gerekse oyunları sahnelenmesinde lüzumlu Dramaturgi çalışmalarını ve Genel Sanat Yönetmenini sanatla ilgili konularda kendilerinden isteyeceği diğer işleri yaparlar.

Uygulatici Uzman ve Uzman Memurlar

Uygulatici Uzman Memurlar: Baş ışık uzmanı, Baş realizatörlerdir. Uzman memurları Suflörler, sahne terzisi, sahne ışıkçısı, sahne makinistleri, sahne demircisi, sahne marangozları, butafor, atölye ressamı realizatör, aksesuarcular, efektörler ve kondüvitlerden oluşur.

Basın Bürosu

Genel Sanat Yönetmeninin atayacağı uzman başkanlığında Yönetim Kurulunun onayı ile, Müdürlüğün vereceği yeteri kadar memurdan oluşur. Şehir Tiyatrosunun Kültür ve Sanat faaliyetlerinin halka ulaştırılması için gerekli afiş, ilan, reklam işlerini sürdürür, özel galalar düzenler, tiyatronun sürekli yayın organının hazırlanmasını sağlar.

Kitaplık, Arşiv ve Müze

1. Şehir Tiyatrosunun kitaplık, arşiv ve Müze bölümü; yeteri kadar memur eliyle yürütülür. Tiyatro Müdürlüğüne bağlıdır. Şehir Tiyatrosundaki bütün yayınların, özellikle yerli oyunlar için video ve film arşivi oluşturmak, oynanmış, oynanmamış teksir yada el yazısı oyunlarla, yazılı ve basılı bütün belgelerin reji defterlerinin, oyun resim ve fotoğrafların ses bantları ve gazete kupürlerinin sınıflandırılmasını yapmak, korumak ve bunlara isteyenlerin yararına Yönetim Kurulu veya Müdürlükten izin almak ve kütüphane dışına çıkartmamak şartı ile sunmakla görevlidir. Tiyatro içinden görevi gereği kitaptan eser alanlar en çok 15 gün içinde geri vermek zorundadır. Dramaturgi Bürosunun Yazı İşlerini Kitaplık sorumlusu yüklenir,

2. Türk tiyatro tarihini ana arşivini karşılayacak bir müzenin oluşturulmasına yarayacak eşya ve belgelerin toplanması için Şehir Tiyatrolarına bağlı bir Tiyatro Müzesi oluşturulur.

a- **MÜZE**: Müzecilikle de özel olarak ilgilenen bir sanatçı yönetiminde kitaplık ve arşiv memurları eliyle yönetilir.

b- Müzenin oluşumu ve işlemesi için özel bir yönerge hazırlanır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 104, 105, 106, 107 ve 108. maddeleri aynen sözleşmeli personele de uygulanır.

Disipline Aykırı Davranışlar ve Cezalar

Hizmetlerin gereği gibi yürütülmesini sağlamak amacı ile bu yönetmeliğin ve sözleşme hükümlerinin emrettiği görevleri yerine getirmeyenlere Devlet Memurları Yasasının disipline ilişkin hükümleri saklı tutularak, tiyatro hizmetinin özelliği nedeni ile,

- a-** Uyarı;
- b-** Kınama;
- c-** 1 günden 5 güne kadar ücret kesmek;
- d-** 5 günden 15 güne kadar ücret kesmek;
- e-** 15 günden 3 aya kadar geçici çıkarma;
- f-** Temelli çıkarılma;

Disiplin cezaları uygulanır.

Aşağıdaki durumlarda uyarı cezası verilir.

- a-** Mazeretsiz olarak provaya geç gelmek ya da hiç gelmemek
- b-** Yönetim Kurulu Kararı olmadan oyunun başlamasında en az bir saat önce tiyatrodaki bulunmamak,
- c-** Oyundan antre kaçırmak,
- d-** Oyuna eksik aksesuarla çıkmak.

Aşağıdaki durumlardan kınama cezası verilir.

- a-** Rejisörden izin almadan oyun metni dışına çıkmak ve mizansen değiştirmek,
- b-** Perdenin erken açılmasına, geç ya da erken kapanmasına neden olmak,
- c-** Işıkları-ses düzenini, zamanından erken açmak ya da geç kapamak,
- d-** Sahne gereçlerini gereği gibi kullanmamak ve bunlara zarar vermek,
- e-** Raporları gerçeğe uygun olmayan biçimde düzenlemek,
- f-** Görevli bulunduğu oyunda, oyundan önce ya da oyun süresince seyirci arasında dolaşmak, sahne gerisine tiyatro ile ilişkisi olmayan kişileri getirmek,
- g-** Kendisine vazife verilmek üzere tiyatrocaya bilinen adresinde bulunmamak ve bırakılan sözlü ya da yazılı bildirimden rağmen ertesi sabah tiyatroya gelerek ilgililerle bağlantı kurmamak.
- h-** Tiyatrodan aldığı eser ya da malzemeyi süresi içinde geri vermemek.

Aşağıdaki durumlarda 1 günden 5 güne kadar ücret kesme cezası uygulanır.

- a-** Oyunun geç başlamasına neden olmak,
- b-** Görevlilerin çalışmasını engellemek,

Aşağıdaki durumlarda 5 günden 15 güne kadar ücret kesme cezası uygulanır.

- a-** Verilen sanatsal görevleri ret etmek,
- b-** İzin almadan sanat ile ilgili bile olsa, tiyatro dışında başka iş yapmak.

Aşağıdaki durumlarda 15 günden 3 aya kadar geçici çıkarılma cezası uygulanır. Çıkarılma süresince ücret ödenmez ve süre hizmetten sayılmaz.

- a-** Tiyatro içinde ve dışında kurumun onurunu zedeleyecek davranışlarda bulunmak, yayın yaptırmak, televizyon, sinema, dergi, afiş ve reklamlarda bu yönetmeliğin 41.nci maddesinde sayılan ikinci görev yasağına tabi olmayan işlerde Şehir Tiyatrosu Sanatçısına ve Mensubuna yakışmayacak tutumlarda bulunmak,
- b-** Tiyatro içinde sürekli geçimsizlik yaratmak ve huzuru bozmak,
- c-** Temsilin verilmesini önlemeye teşebbüs etmek ya da sebebiyet vermek,
- d-** Gerçeğe aykırı mazeretlerle oyuna gelmemek ya da görevini terk etmek,
- e-** Tiyatroya içkili gelmek,
- f-** Temsil ve provalarda görevli olsun ya da olmasın İl hudutları dışına çıkmak,
- g-** Yönetim Kurulundan izin almadan tiyatrodaki görevini yaygın dağıtmak ve satmak.

Aşağıdaki durumlarda tiyatrodan temelli çıkartılma cezası uygulanır.

- a-** Kumar oynatmak, içki içmeyi itiyat edinmek, uyuşturucu madde kullanmak,
- b-** Ticaretle uğraşmak,
- c-** Tiyatrodaki görevine mazeretsiz ve kesintisiz on gün gelmemek.

Cezayı icap ettiren hareketler, Şehir Tiyatrosu binaları içinde, tatil devresinde oyun içinde ve dışında, turnelerde de olsa Yönetmelik aynen uygulanır.

Yönetim Kurulunun Disiplin cezalarını uygulanmasını, bir tiyatro sezonu erteleme hakkı saklıdır.

Şehir Tiyatrolarına Ait Eşya Ve Malzemelerin Tiyatro Dışına Çıkarılmaması

Tiyatroya ait eşya ve malzeme, Şehir Tiyatroları dışındaki etkinliklerde, Yönetim Kurulunun, Belediye Başkanının onayını alması ile kullanılabilir.

Sözleşmelerin Yenilenmesi

Şehir Tiyatroları sanatkâr memurları, stajyer sanatçılar ve uygulatıcı uzman ve uzman memurları, Belediye Başkanının onayı üzerine Tiyatro Müdürü ile her mali yılbaşında sözleşmeyi imzalar.

Tiyatro Dışı Çalışmalar

Şehir Tiyatrosu sanatkârları, mesleklerinin onuruna uygun olmak, tiyatrodaki faaliyetlerini aksatmamak ve Yönetim Kurulundan her defasında izin almak şartıyla, kendi tiyatroları dışında film, tiyatro, dublaj, radyo, televizyon ve reklam çalışmalarına katılabilirler.

Bu maddeye aykırı davrananlara Yönetmeliğin 34.ncü maddesinin C fıkrası “15 günlük ücretin 10 misli” şekliyle uygulanır.

Turneler

Yönetim Kurulu kararı ve Belediye Başkanının onayı ile Yurtiçi ve Yurtdışı turneler düzenlenebilir.

Jübile ve Özel Geceler

- a- Yazılı istekleri üzerine Şehir Tiyatrolarında 25 veya 50 yıl çalışmış olan sanatçılar jübile, uygulatıcı uzman ve uzman memurlarla diğer sahne personeli özel gece yapabilirler. Bir jübile ve özel geceler için Yönetim Kurulunun izni ile Belediye Başkanının onayı gereklidir.
- b- Jübile veya özel geceler için ilgililerden tiyatro kirası, aydınlatma, ısınma, dekor, kostüm, aksesuar ve benzeri malzemelerin kullanımı karşılığı bir ücret alınmaz. Bu hususların dışında idare bir yükümlülük almaz.

Telif Hakları

- a- Şehir Tiyatrolarında sahnelenecek eserlerin yazarları, çevirmenleri ve bestecilerin telif hakları yürürlükteki yasalar ve Türkiye'nin bağlı olduğu Uluslararası Anlaşma hükümleri uyarınca ödenir.
- b- Telif haklarının sınırları her yıl Şehir Tiyatroları bütçe kararnamesinde yer alacak bir madde ile belirlenir.
- c- İdare telif hakkı sahipleri ile bu sınırın üstünde özel anlaşma yapabilmek için Yönetim Kurulu izni ve Belediye Başkanı'nın onayını almak zorundadır. (Araştırma yeri; İBB Kültür ve Sosyal İşler Daire başkanlığından alınan veriler doğrultusunda hareket edilmiştir).⁴⁶

4.3.4. Kütüphane ve Müzeler Şube Müdürlüğü Görev ve Çalışma Şekli

Amaç ve Kapsam

Kütüphane ve Müzeler Şube Müdürlüğünün; teşkilat yapısını, hukukî statüsünü, görev, yetki, çalışma usul ve esaslarını belirleyerek, hizmetlerin daha etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesini sağlamaktır.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı Kütüphane ve Müzeler Şube Müdürlüğünün, bütün vatandaşların bilgi edinmek, kendilerini yetiştirmek, araştırmalarına kaynak ve belge sağlamak için müdürlüğe bağlı tüm Kütüphanelerde bulunan Kitap, Dergi, Gazete, Nadir Eser, Belge gibi tüm matbu ve el yapımı yazılı ve görsel materyalden ile Müzelerdeki tüm tarihi ve sanatsal eserlerden faydalanmalarını sağlamak, yeni kütüphaneler ve müzeler açmak, Kütüphane ve Müzelerdeki dermelerin korunmasını sağlamak, Tarihi, Kültürel ve Sanatsal değeri olan yazılı, görsel malzemeleri satınalma, bağış, mübadele vb. yollarla temin ederek kullanıcıların hizmetine sunmak amacıyla teşkilat ve kuruluşunun işleyiş şartlarına dahil esas ve usulleri kapsar.

Dayanak

1580 / 5393 sayılı Belediye Kanu anu ve 3030 / 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu gereğince, 09/11/1984 tarihli ve 62166 sayılı İçişleri Bakanlığı Kararı ile kurulmuş

---

⁴⁶ Araştırma yeri; İBB Kültür ve Sosyal İşler Daire başkanlığından alınan veriler doğrultusunda hareket edilmiştir.

olan Kütüphane ve Müzeler Şube Müdürlüğüne ait olan bu yönetmelik; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, 2936 Sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Ait Eserlerden Faydalanma Usul ve Esasları Hakkında Tüzük ve tabi olduğu diğer mevzuata dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

1. Başkan: İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı,
2. Belediye/Büyükşehir Belediyesi: İstanbul Büyükşehir Belediyesini,
3. Belediye Meclisi: İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisini,
4. Çalışan Personel: Kütüphane ve Müzeler Şube Müdürlüğü bünyesinde görevli tüm memur, işçi, sözleşmeli personel ve diğer personeli,
5. Daire Başkanı: Kütüphane ve Müzeler Şube Müdürlüğü'nün bağlı olduğu ilgili Daire Başkanını,
6. Genel Sekreter: İstanbul Büyükşehir Belediye Genel Sekreterini,
7. Genel Sekreter Yardımcısı: Kütüphane ve Müzeler Şube Müdürlüğünün bağlı bulunduğu ilgili Genel Sekreter Yardımcısını,
8. İlçe Belediyesi: Büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan ilçe belediyesini,
9. İlk Kademe Belediyesi: Büyükşehir Belediye sınırları içinde kalan ilk kademe belediyesini,
10. Müdürlük: Kütüphane ve Müzeler Şube Müdürlüğünü,
11. Şube Müdürü: Kütüphane ve Müzeler Şube Müdürünü,
12. Müdür Yardımcısı: Kütüphane ve Müzeler Şube Müdürlüğünde, 22.02.2007 tarih ve 26442 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik çerçevesinde görev yapan kadrolu Müdür Yardımcısını,
13. Şef: Kütüphane ve Müzeler Şube Müdürlüğünde kadrolu Şefi ifade eder.

Teşkilat, Görev, Yetki ve Sorumluluklar

Teşkilat

Kütüphane ve Müzeler Şube Müdürlüğü İdari Teşkilatı; müdür, şef, memur, sözleşmeli personel, işçi personel ve diğer personelden oluşur.

Birimlerin iç organizasyon yapılarının teşkili, söz konusu ilgili müdürlüğün teklifi ve bağlı olduğu üst amirin onayı ile gerçekleştirilecek bir iç düzenleme ile geçerlilik kazanır.

Müdürlüğün Görevleri

1. Mevcut Kütüphanelerin dermelerini çoğaltmak,
2. Yeni Kütüphaneler ve Müzeler açmak,
3. Halkın okuma alışkanlığını geliştirmek için her türlü faaliyeti yapmak,
4. Kütüphaneler Haftası kutlama programlarına katılmak,
5. Kitap yayın çalışması yapmak,
6. Müzelere tarihi ve sanat değeri olan yeni eserler kazandırmak,
7. Sergiler düzenlemek,
8. Müzelerinin envanterlerini tanıtıcı Katalog ve diğer yayınları yapmak,
9. Halkın Müzeleri tanınması ve gezmesini temin etmek için her türlü çalışmayı yapmak,
10. Tüm Kütüphanecilik ve Müzecilik iş ve işlemlerini çağdaş ölçütler içerisinde yerine getirmek.

Müdürün Görevleri

1. Müdürlüğü Başkana karşı temsil eder,
2. Müdürlüğün yönetiminde tam yetkili ve sorumlu kişidir,
3. Çalışmaları yazılı ve sözlü emirlerle yürütür,
4. Müdürlüğün sevk, idare ve disiplininden sorumludur,
5. Personel arasında görev dağılımı yapar,
6. Müdürlükte çalışan personelin birinci sicil amiri olup, memur, işçi ve diğer personelin başarı ve performans değerlendirmesini yapar,
7. Müdürlüğün çalışma usul ve esaslarını mer'î mevzuat çerçevesinde belirler,
8. Üst birimlerce kendisine verilen diğer görevleri yerine getirmek,

Müdürün Yetkileri

1. Müdürlüğün işlevlerine ilişkin görevlerin, Başkanlık Makamınca uygun görülen programlar gereğince yürütülmesi için karar verme, tedbirler alma ve uygulatma yetkisi,
2. Müdürlüğün işlevlerinin yürütülmesinde ihtiyaç duyulan yeni tedbirlerin ve yetkilerin alınması için Başkanlık Makamına önerilerde bulunma yetkisi,
3. Müdürlük ile ilgili yazışmalarda 1.derece imza yetkisi,
4. Disiplin amiri olarak sorumlu olduğu personele, mevzuatta öngörülen disiplin cezalarını verme yetkisi,
5. Müdürlüğe bağlı çalışanları denetleme ve karşılaştığı aksaklıkları giderme yetkisi,
6. Müdürlük emrinde görev yapan personelle ilgili yönetmelik çerçevesinde sicil raporu düzenlemek,
7. Mazeretine binaen bir güne kadar mazeret izni vermek ve ödül, takdirname, yer değiştirme gibi personel işlemleri için bağlı bulunduğu Daire Başkanı ile Başkanlık Makamına önerilerde bulunmak, sorumlu olduğu tüm görevlilerin yıllık izin kullanım zamanlarını tespit etme yetkisi,
8. Geçici süre görevde bulunamayacağı dönemlerde, müdürlüğe tayin şartlarını haiz olan personelden birini müdürlüğe vekâlet etmek üzere belirleme ve makamın onayına sunma yetkisi,
9. Birimdeki tüm personele görev dağılımını yapma yetkisi,
10. Müdürlüğünün faaliyet alanına giren konularda ilgili kişi, birim ve kuruluşlarla haberleşme yetkisi,

Müdürün Sorumlulukları

Belediye Mevzuatı, göreviyle ilgili diğer mevzuat ve bu yönetmelik ile kendisine verilen görevlerinin gereği gibi yerine getirilmesinden; yetkilerin zamanında ve gereğince kullanılmasından, bağlı bulunduğu Daire Başkanına ve Genel Sekreter Yardımcısına karşı sorumludur.

Müdür

1. Büyükşehir Belediye Başkanının oluru,
2. Tercihen üniversitelerin Edebiyat, Kütüphanecilik, Sanat Tarihi, Filoloji, Tarih veya benzeri Sosyal Bilimler dallarında en az dört yıllık öğrenim gören ve bunlara

denkliği Yüksek Öğretim Kurumu tarafından kabul edilmiş, yurt içi veya yurt dışı öğrenim kurumlarından mezun olan,

3. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun atamaya ilişkin maddelerinde öngörülen şartları taşıyan ve ilgili mevzuata uygun olarak son iki yıllık sicil notu olumlu olanlar arasından atanır.

Müdür Yardımcısı

Müdürlük bünyesinde yapılan görev dağılımı neticesinde kendilerine verilen görevleri, mevzuata uygun olarak yürütür ve yerine getirilmesini sağlar. Müdürlük makamına karşı tam yetkili ve sorumlu kişidir.

Şef

Müdürlük bünyesinde yapılan görev dağılımı neticesinde kendilerine verilen görevleri, mevzuata uygun olarak yürütür ve yerine getirilmesini sağlar. Bağlı bulunduğu üst makama karşı tam yetkili ve sorumlu kişidir. (Araştırma yeri; İBB Kültür ve Sosyal İşler Daire başkanlığından alınan veriler doğrultusunda hareket edilmiştir).⁴⁷

5. İBB KÜLTÜR A.Ş

5.1. İBB KÜLTÜR A.Ş. TARİHÇESİ

Kültür A.Ş.; Kültür, sanat, turizm ve açık hava reklâmcılığı alanlarında, çoksesliliğe önem veren bir anlayışla, ulusal ve uluslararası platformlarda kabul görecektir, kaliteli-güncel-estetik ürün ve hizmetleri, kaynakları etkin ve verimli kullanarak sunmayı hedef edinerek Ekim 1989 tarihinde kurulmuştur.

---

⁴⁷ Araştırma yeri; İBB Kültür ve Sosyal İşler Daire başkanlığından alınan veriler doğrultusunda hareket edilmiştir.

5.2. İBB KÜLTÜR A.Ş. VİZYONU VE MİSYONU

Misyonu

Çok sesliliğe önem veren bir anlayışla, hizmetlerinden faydalanan kişilerin düşüncelerini ve beklentilerini dikkate alarak yeni çalışmalara yön vermek;

Çalışanların kendilerini sürekli yenileyebilmelerine imkan sağlayacak eğitim ve gelişim fırsatları sunmak, teknolojik gelişmeleri takip etmek;

Hizmet ve faaliyetlerin tasarlanma aşamasından başlayıp, uygulanmasına kadar geçen süreçte sarf ettiği tüm kaynakları etkin ve verimli kullanılmasını sağlayacak başarılı bir yönetim modeli, etkin bir işbirliği ve sürekli gelişim ortamı oluşturmaktır.

Vizyonu

Kültür, sanat, turizm ve açık hava reklamcılığı alanlarında ulusal ve uluslararası düzeyde kabul görececek seviyede ürün ve hizmetler sunarak Türk kültür ve sanatının tanıtılması ve yaşatılmasına katkıda bulunan bir kuruluş olmaktır.

(<http://www.kultursanat.org/hakkimizda>)⁴⁸

5.3. İBB KÜLTÜR A.Ş. ORGANİZASYON YAPISI VE 2011 FAALİYET RAPORU

5.3.1. Kültürel Mekânların İşletilmesi

Mülkiyeti İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne ait bulunan kültür merkezlerinin işletmeciliğini yapmaktadır. Bunlar;

- **Cemal Reşit Rey Konser Salonu ve Stüdyoları; 1989** yılında hizmete açılmıştır. 876 kişilik Konser Salonu ve resim sergileri için geniş Fuaye Alanı mevcuttur.

---

⁴⁸ <http://www.kultursanat.org/hakkimizda>.

- **Mecidiyeköy Kültür Merkezi; 1993** yılında hizmete açılmıştır. 230 kişilik çok amaçlı Konferans Salonu mevcuttur.
- **Tarık Zafer Tunaya Kültür Merkezi; 1993** yılında hizmete açılmıştır. 135 kişilik çok amaçlı Konferans Salonu, Sergi Salonu, 116 kişilik Tiyatro Salonu ve 99 kişilik Sinema Salonu mevcuttur.
- **Tuzla İdris Güllüce Kültür Merkezi; 2005** yılında hizmete açılmıştır. 460 kişilik çok amaçlı Tiyatro Salonu, 150 kişilik Seminer Salonu, Sergi Salonu, Cep Sinema Salonu, Belnet ve Kütüphane mevcuttur.
- **Kartal Bülent Ecevit Kültür Merkezi; 2005** yılında hizmete açılmıştır. 361 kişilik çok amaçlı Tiyatro Salonu, Sergi Salonu, 4 adet Cep Sinema Salonu, Kütüphane, İsmek ve Belnet mevcuttur.
- **Ümraniye Atakent Kültür Merkezi; 2007** yılında hizmete açılmıştır. 436 kişilik çok amaçlı Tiyatro Salonu, Sergi Salonu, Sinema Salonu ,İsmek, Kütüphane ve Belnet mevcuttur.
- **Bakırköy Cem Karaca Kültür Merkezi; 2007** yılında hizmete açılmıştır. 460 kişilik çok amaçlı Konferans Salonu, Fuaye Alanı ve Belnet mevcuttur.
- **Başakşehir Kültür Merkezi; 2007** yılında hizmete açılmıştır.190 kişilik çok amaçlı Konferans Salonu, İsmek ve Kütüphane mevcuttur.
- **Fatih Ali Emiri Efendi Kültür Merkezi; 2009** yılında hizmete açılmıştır. 396 kişilik çok amaçlı Konferans Salonu, Sergi Salonu, 2 adet Cep Seminer Salonu, Belnet, Kütüphane ve Turizm Müdürlüğü'nün çalışma ofisi mevcuttur.
- **Güngören Erdem Beyazıt Kültür Merkezi; 2009** yılında hizmete açılmıştır. 358 kişilik çok amaçlı Tiyatro Salonu, Sergi Salonu, İsmek, Belnet ve Kütüphane mevcuttur.
- **Sultanbeyli Kültür Merkezi; 2010** yılında hizmete açılmıştır. 553 kişilik çok amaçlı Tiyatro Salonu ve Sergi Salonu mevcuttur.
- **Ümraniye Haldun Alagaş Spor Kompleksi** içerisinde hizmete açılan Konferans Salonu 250 kişiliktir.
- **Yeşilpınar Yüzme Havuzu Spor Kompleksi** içerisinde hizmete açılan Konferans Salonu 256 kişiliktir.

2011 yılı içinde İBB Kültür Daire Başkanlığından alınan ihaleler kapsamında Kültürel Mekanlar İşletme Müdürlüğünde CRR Konser Salonu ile birlikte 13 mekanda toplam 121 personel çalışmıştır. 535.320 sanatsever etkinlikleri takip etmiştir.

5.3.2. Kültürel ve Sanatsal Etkinlikler

Adı geçen kültür merkezlerinin işletmeciliği yanında, bu kültür merkezlerinde İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin kültürel ve sanatsal etkinliklerinin organizasyonunu da yürütmektedir.

2011 yılı kültür etkinlikleri kapsamında 27 Kültür Merkezi ve kültürel mekân, açık hava ve muhtelif mekânlarda **2258 etkinlik organize edilmiştir. Gün başına ortalama 6,1 etkinlik düşmektedir.**

Etkinliklerin türlere göre dağılımı; 685 konser, 507 seminer ve söyleşi, 333 çocuk oyunu, 328 drama atölyesi, 141 sinema, 47 sergi, 53 özel etkinlik, 164 gezi'dir.

Seyirci ve dinleyicilerden oluşan katılımcı dağılımı; 66.523 kişi Özel Etkinliklere, 180.221 kişi Konserlere, 23.395 kişi Sergilere, 104.976 kişi Çocuk Oyunlarına, 1.408 Drama Atölyesine, 26.553 kişi Sinema gösterimlerine, 22.176 kişi Seminer ve Söyleşilere, 5.754 kişi de Gezilere olmak üzere Toplam: 431.006 kişidir.

Kültür A.Ş. işletmesini üstlendiği kültürel mekânlarda sergilenen oyunlar, konserler, seminerler ve konferanslarla, İstanbul'un doğal ve kültürel özelliklerini ön plana çıkartarak toplumun her kesimine hitap etmektedir.

2011 yılında gerçekleştirilen etkinliklerden bazıları şunlardır;

Crr Etkinlikleri

Kültürel Etkinlikler

Kültürel Ve Özel Etkinlikler

Mehter Konserleri

Açılış Temel Atma Tanıtım ve Organizasyonları

İstanbul Bülteni Basım Dağıtım

Evliya Çelebi Sempozyumu

Graffiti Festivali

Ramazan Etkinlikleri

Büyükada Yaz Konserleri

Hayvan Sevgisi ve Hayvan Hakları Etkinlikleri

İstanbul Minik Seyyahlar Projesi

Mistik Sanat Festivali

Gençlere Yönelik Muhtelif Organizasyonlar.

Tablo-3: Kültür A.Ş. Organizasyonlar Gelirler- Giderler Raporu

	2009	2010	2011
Gelirler Toplamı	60.300.907	77.079.566	58.595.686
Giderler Toplamı	(57.909.751)	(71.926.572)	(54.079.693)
Kâr	2.391.156	5.152.995	4.515.993

2011 yılında katılan fuarlar ise şunlardır;

Frankfurt Kitap Fuarı

Konya Kent Fuarı

Paris Kitap Fuarı

Tüyap Kitap Fuarı

Tablo-4: Kùltür A.Ş. Fuarlar Gelirler- Giderler Raporu

	2009	2010	2011
Gelirler Toplamı	226.418	562.448	20.687
Giderler Toplamı	(390.199)	(659.138)	(242.549)
Kâr	(163.781)	(96.690)	(221.862)

İstanbul'un "Sanat"Okulu; Gösteri Sanatları Merkezi

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kùltür A.Ş.'ye bağlı olarak tiyatro alanında eğitim çalışmalarını yürüten Gösteri Sanatları Merkezi 1994 yılında kurulmuştur. Gençlere tiyatro eğitimi vermek amacını taşıyan bir okuldur. Haftada 60 saatin üzerinde eğitim çalışması yürütölmektedir. Sertifikalarına MEB onayının alınması ile ilgili çalışmalar başlatılmıştır.

Alanında uzman 25 eğitimci/hoca ve farklı yaş gruplarından 250'yi bulan öğrencisi ile önemli bir eğitim kurumudur. Gösteri Sanatları Merkezi'nin müfredatı iki yıllık bir süre için teorik ve pratik alanlar gözetilerek oluşturulmuştur. Bu çerçevede İstanbul'da konservatuarların haricinde böylesine kapsamlı bir tiyatro eğitimi verilmemektedir. Yazarlık, oyunculuk, çocuk ve gençlik tiyatro kurslarının yanı sıra İstanbul'da bulunan 41 üniversiteden 800'e yakın oyuncunun katılımıyla gerçekleştirilen Üniversitelerarası İstanbul Tiyatro Festivali de Gösteri Sanatları Merkezi'nin çalışmaları arasındadır.

Gösteri Sanatları Merkezi, Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın belediye başkanlığı döneminde kurulmuş ve o günden itibaren kuruluş misyonu çerçevesinde nitelikli sanat eğitimi konusunda her yıl fark oluşturarak çalışmalarına devam etmektedir. Gösteri Sanatları Merkezi, Tarık Zafer Tunaya Kùltür Merkezi Tiyatro Salonu ve Ali Emiri Efendi Kùltür Merkezi salonlarında eğitimlerini sürdürmektedir.

Gösteri Sanatları Merkezi, 2012 yılı yapılanması içerisinde, var olan eğitim modelini İstanbul Tiyatro Okulu olarak isimlendirip, İstanbul Temaşa Okulu ismiyle Geleneksel Türk Tiyatrosu'nun son ustalarını bir eğitim modeli içerisinde bir araya getirecektir. Aynı zamanda İstanbul Sinema Okulu ismiyle, her yıl bir yönetmenin süpervizörlüğünde (İlk yıl için Derviş

Zaim) iki yıllık bir eğitim modeli düşünülmüş, bu çerçevede birinci yıl yönetmenin belirlediği eğitimler ile örgün bir eğitim verilmeye başlanmıştır.

Gösteri Sanatları Merkezi, 2012 yılında GSM Yapım yapılanmasıyla, kendi mezunlarıyla birlikte yeni oyunlar üreterek (Leyla ile Mecnun, İstanbul Temaşası gibi...) ve GSM Kast düzenlemesiyle, mezunlarını sair yapım ve prodüksiyon şirketlerine önererek yeni planlamalar içerisine girmiştir.

Tablo-5: Kültür A.Ş. Gösteri Sanatları Merkezi Gelirler- Giderler Raporu

	2009	2010	2011
Gelirler Toplamı	31.610	35.070	29.695
Giderler Toplamı	(244.283)	(234.571)	(276.056)
Kâr-Zarar	-(212.673)	-(199.501)	-(246.361)

Brüksel Ofis

Kültür A.Ş. Yönetim Kurulu kararına istinaden 08.06.2007 tarihli sözleşme ile aylık kira bedeli 19.150 € karşılığında Brüksel’de ofis kiralamıştır. Ofiste İstanbul’un tanıtım çalışmaları yapılmaktadır.

5.3.3. Müzecilik

Miniaturk- Minyatür Türkiye Parkı

Toplam 60.000 metrekare alan üzerinde kurulan Miniaturk’te 15.000 metrekare maket alanı, 40.000 metrekare yeşil ve açık alan, 3.500 metrekare kapalı alan, 2.000 metrekare havuz ve su yolu, 500 araçlık otopark yer almaktadır. Miniaturk’un toplam yapılış maliyeti 25.533.969 TL’dir. 2886 sayılı yasa gereği belediye encümenininin 12.10.2000 gün ve 1603-828 sayılı kararı gereğince 17.11.2003 tarihinden itibaren ihale edilerek 60.000 metrekare alan boş olarak Kültür A.Ş.’ye işletilmek üzere verilmiştir. Antik Çağdan Roma’ya ve Bizans’a, Selçuklu’dan Osmanlı’ya değin, bu topraklarda hüküm sürmüş ve iz bırakmış her

medeniyetin kültürlerinden günümüze kalan zengin mimari mirasını bir araya getiren Miniaturk 02 Mayıs 2003 tarihinde 101 maketle ziyarete açılmıştı..

2004'te 2, 2005'te 3, 2006'da 7, 2007'de 1, 2008'de 3, 2009'da 1, 2010'da 1 maket, 2011 de 1 maket daha eklenerek toplamda 120 makete ulaşılmıştır.

Parkta ayrıca; Motrec Çocuk Gezi Treni, Arabalı Feribot Airbus A 321 Uçak Maketi, L.G.B. Mini Tren, Çektirme Teknesi gibi 9 adet de hareketli maket bulunmaktadır. Bunun yanında Masal Ağacı, Yarış Tekneleri, Zaman Makinesi, Labirent&Satranç Alanı, Çocuk Oyun Alanı, Tranbolin gibi eğlence birimleri de bulunmaktadır. Parkta ayrıca iki adet müzeye daha yer verilmektedir.

Panorama Zafer Müzesi

“Geçilmez” Boğaziyle nam salmış Çanakkale Savaşı'ndan, Kurtuluş Savaşı'nın sözsüz anlatımına uzanan, Türkiye Cumhuriyet'inin 80. Yılı anısına armağan olarak parkta yer alan, Kurtuluş Savaşımızın özel ses ve ışık efektleri ile anımsatıldığı Panorama Zafer Müzesi'ni de gezmek mümkündür.

Kristal İstanbul Müzesi

Kristal cam, ışık ve yüksek lazer teknolojisini tarihle buluşturan 3 boyutlu eser müzesidir. İstanbul'un birbirinden değerli 16 tarihi eserinin, kristal cam içine lazerle işlenerek oluşturulan müzede yer alan eserler; Galata Kulesi, Ayasofya, Sultanahmet Camii, Çırağan Sarayı, Fatih Camii, Haydarpaşa Garı, İstanbul Büyükşehir Belediye Binası, İstanbul Üniversitesi, Kız Kulesi, St. Antuan Kilisesi, Topkapı Sarayı, Eyüp Sultan Camii, Rumeli Hisarı, Dolmabahçe Saat Kulesi, Süleymaniye Camii ve Boğaziçi Köprüsü'dür.

Miniaturk'un bilet fiyatları şöyledir;

Öğrenci 3 TL

Yetişkin 5 TL

Yabancı 10 TL

Tablo-6: Kültür A.Ş. Miniaturk Ziyaretçi Sayıları & Gelirler- Giderler Raporu

	2009	2010	2011
Ziyaretçi Sayıları	522.627	650.464	778.656
Gelirler Toplamı	2.006.976	2.784.429	3.423.905
Giderler Toplamı (Amortisman Giderleri Dahil)	(6.687.130)	(7.257.135)	(3.099.264)
Kâr / Zarar	(4.860.154)	(4.472.705)	15.237

Yerebatan Sarnıcı

2886 sayılı yasanın 51/g maddesi gereği belediye encümeninin 27.03.1990 gün ve V/419-172 sayılı kararı gereğince ihale edilerek işletilmek üzere Kültür A.Ş.'ye verilmiştir. Her ay elde edilen cironun %5'i İBB'ye ödenmektedir.

Yerebatan Sarnıcı İstanbul'un tarihi yarım adasında günümüze ulaşabilen erken dönem mimarlık örneklerinden biridir. Dünya kültürünün bir mirasıdır. Senenin 365 günü yerli ve yabancı turistlerin ziyaretine aŐıktır. SarnıŐ uzunluğu 140 m. Genişliği 70 m dikdörtgen biÇimde bir alanı kapsayan dev bir yapıdır. 52 basamaklı taŐ bir merdivenle inilen bu sarnıcın iÇerisinde her biri 9 m yüksekliğinde 336 sütün bulunmaktadır. Birbirlerine 4.80 metre aralıklarla dikilen bu stnlar her biri 28 sütün iŐeren 12 sıra meydana getirirler. Sarnıcın tavan aralığı kemerler vasıtasıyla stnlara aktarılmıŐtır. Sarnıcın tuğlardan örülmüŐ 4.80 m. kalınlığındaki duvarları ve tuğla dŐeli zemini Horasan harcından kalın bir tabakayla sıvanarak su geŐirmez hale getirilmiştir. Toplam 9.800 m² alanı kaplayan bu sarnıŐ yaklaşık 100.000 ton su depolama kapasitesine sahiptir. Sarnıcın kuzeybatı köŐesindeki iki sütünün altında kaide olarak kullanılan iki Medusa başı, Roma dönemi heykel sanatının Őaheserlerindedir.

Yerebatan Sarnıcın'ın bilet fiyatları Şöyledir;

Yerli Ziyaretçi creti 5 TL

Yabancı Ziyaretçi creti 10 TL

Yerebatan Sarnıcı akşam kapanıştan sonra kokteyl, düğün çekim vb. kiralamalara verilmektedir.

Kiralama bedeli 5.500 TL (KDV dahil) Saat 18:30-23:00 arası.

Gece Fotoğraf Çekimi 2.000 TL + KDV

Gündüz Fotoğraf Çekimi 1.500 TL + KDV dir.

Tablo-7: Kültür A.Ş. Yerebatan Ziyaretçi Sayıları & Gelirler- Giderler Raporu

	2009	2010	2011
Ziyaretçi Sayıları	1.382.009	1.579.237	1.714.933
Gelirler Toplamı	10.241.439	13.225.145	14.305.232
Giderler Toplamı	(1.939.139)	(2.222.467)	(2.411.029)
Kâr	8.302.300	11.002.678	11.894.204

Panaroma 1453 Tarih Müzesi

5216 sayılı yasanın 26. maddesi ve 14.09.2007 1949 sayılı meclis kararı 01.10.2007 tarihli sözleşme ile 5 yıllığına Kültür A.Ş.'ye verilmiştir. 3.000 metrekarelik bir alan içerisinde çerçevesi yani sınırları olmayan 360 derecelik bir resimdir. Resmin en temel özelliği ona bakıldığında üç boyut etkisi uyandırmasıdır. Üç boyut etkisinin sağlanması için izleyici resme ancak 14 metre uzaklıktaki bir platformdan bakıyor. Resmin 650 m² 'lik alanı gerçekten üç boyutlu ve bu alanda kuşatmada kullanılan topların, top arabalarının, barut fiçilerinin imitasyonları var. 2.350 m² 'lik iki boyutlu resim alanı ise üç boyutlu bölgenin hemen arkasından başlıyor. Çalışma öylesine detaylı ki birebir insan büyüklüğünden başlayıp bütün detaylarıyla ince ince işlenerek ufka doğru küçülüyor. Eserdeki figürlerin sayısı 10 bin civarındadır.

Dünyada şu anda yaklaşık 30 kadar panoramik müze bulunmaktadır. Panoramik müzeler genellikle tarihteki önemli olayları tabloştırmak için yapılmışlardır. En önemlileri, Waterloo Savaşı Panoraması, Osmanlı-Rus Savaşı'nı anlatan Kırım Savaşı Panoraması, Napolyon'un Moskova Savaşı Panoraması, Plevne Müdafaası Panoraması ve Mesdag

Panoraması'dır. Bu panoramaların çoğu, 1800'lü yıllarda yağlı boya tekniğiyle ve olayın geçtiği yerde yapılmışlardır. Müzelerin bazıları yatay olarak bazıları da dikey olarak yarım panoramik özelliktedir.

Panorama 1453 Tarih Müzesi'ndeki resmin dünyada mevcut 30 kadar panoramik müzeden ayrılan tarafı, hem yatay hem de dikey olarak tam panorama olmasıdır. Tam panorama, her yönde panoramik olmayı ifade ediyor. Gökyüzü de kubbesel olarak kesintisiz ve resmin üst bölümünü kapatıyor. Çerçevesi ve sınırı olan bir resim, ne kadar derinlik ve üç boyut duygusu uyandırırsa uyandırır çerçevesini ya da sınırını görebiliyorsanız, onun sizden ne kadar uzakta asılı olduğunu anlarsınız. Panorama 1453 Tarih Müzesi'ndeki çalışmada resmin bittiği yer diye bir şey olmadığı için, resme bakan kişi optik alışkanlıklarıyla eserin gerçek boyutlarını kavrayamayacaktır. İzleyici, platforma çıktığı anda 10 saniye kadar sürecek bir şok yaşıyor. Bu durum, resmin gerçekliğini ve boyutlarını kavramayı sağlayacak referanslar, başlangıç ve bitişi gibi dayanak noktaları bulamamanın şaşkınlığıdır.

Panorama 1453 Tarih Müzesi bilet fiyatları ise şöyledir;

Öğrenci 3 TL

Yetişkin 5 TL

Yabancı 10 TL

Tablo-8: Kültür A.Ş. Panorama 1453 Tarih Müzesi Ziyaretçi Sayıları & Gelirler- Giderler Raporu

	2009	2010	2011
Ziyaretçi Sayıları	657.105	721.056	758.767
Gelirler Toplamı	2.262.265	3.172.509	3.523.678
Giderler Toplamı	(1.609.353)	(1.994.866)	(2.170.703)
Kâr	652.913	1.177.644	1.352.975

Not: Gelirler - Giderler raporuna Hediyelik satış reyonu da dahildir.

Türk Dünyası Kültür Mahallesi

Topkapı Kültür Parkı'nda 2009 yılında kurulan Türk Dünyası Kültür Mahallesi'nde Azerbaycan, Kazakistan, Özbekistan, Kırgızistan, Türkmenistan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC), RF. Tataristan, Balkanlar, RF. Başkortostan kültür evlerinden oluşan bir kompleks meydana getirildi. 2011 yılı içinde Topkapı Kültür parkını 77.414 kişi ziyaret etmiştir.

5.3.4. Pazarlama, Satış, Dağıtım Faaliyetleri

İstanbul Kitapçısı

İstanbul konulu kitap ve sesli-görüntülü ürünlerin satışı amacıyla kurulan, konseptine uygun şekilde İstanbul ve ilişkili konularda, baskısı bulunan ve satışa sunulması mümkün Türkçe ve başta İngilizce olmak üzere yabancı dildeki bütün eserleri toplayarak satışa sunuyor. Bu yönüyle okuyucular için bir tür “İstanbul kütüphanesi” gibi çalışıyor. Osmanlı, Bizans, Roma, Cumhuriyet dönemi ve Anadolu medeniyetlerinin tarih, mimari, sanat, resim ve arkeolojisi ile ilgili temel kaynakların yanında geleneksel sanatlar, çini, ebru, hat, tezhip ve karagöz oyun figürleri gibi alanlarda da ciddi bir altyapıya sahip. Ayrıca klasik değeri bulunan Türk musikisi ürünleriyle, halk müziğinin seçkin örnekleri, Batı müziği ürünleri, modern müzik albümleri de satışa sunuluyor.

Lonely Planet gibi itibarlı ve yaygın gezi rehberlerinde, İstanbul'da uğranılması tavsiye edilen yerler arasında gösterilen İstanbul Kitapçısı'nın müşteri kitlesinin yarıya yakın kısmı hemen her milletten yabancı ziyaretçilerden oluşmaktadır. Tanıtımlarda, İstanbul ve Türkiye ile ilgili en geniş yelpazede kitap çeşidinin ve seçkin müzik ürünlerinin bulunduğu ve alışveriş için en uygun mekânlardan biri olduğu belirtiliyor.

İstanbul Kitapçısı; Beyoğlu Şubesi, Kadıköy İDO İskelesi Şubesi, , CRR Konser Salonu Satış standı, Maksem Satış Standı, olmak üzere 4 noktada hizmet vermektedir.

Kültür A.Ş. yayınlarından olan kitaplar, müzik albümleri, belgeseller yanında, 4.000 çeşit kitap, 1.000 çeşit CD-DVD, İstanbul ve Türkiye konulu hediyelik eşya, 12 farklı dilde gezi rehberleri, harita satış yelpazesini oluşturuyor.

Tablo-9: Kùltür A.Ş. İstanbul Kitapçısı Gelirler- Giderler Raporu

	2009	2010	2011
Gelirler Toplamı	2.443.391	1.652.987	1.297.947
Giderler Toplamı	(2.739.761)	(1.890.717)	(1.374.472)
Zarar	(296.370)	(237.730)	(76.525)

Gazete Satış Büfeleri- Kiosklar

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin tasarrufundaki yerlerde bulunan tüm kiosklar, 2886 sayılı yasanın 71. maddesine istinaden Belediye Encümeni'nin 20.12.2002 tarih 2495 sayılı kararıyla 3 yıllığına Kùltür A.Ş.'ye verilmiştir. 244 adet adres izinli olan kioskların 2011 yılı itibariyle 206 tanesi faaliyettedir. Gazete-dergi dağıtım şirketleri ile yapmış olduğu "Dağıtım Sözleşmeleri" ile kiosk başı katılım bedeli de almaktadır. Ayrıca kiosklar reklam alanı olarak kullanılması ile ilgili olarak kiraya verilmiştir. 3 ayda bir elde edilen toplam cironun %50 si İBB'ye ödenmektedir.

Tablo-10: Kùltür A.Ş. Gazete Satış Büfeleri Gelirler- Giderler Raporu

	2009	2010	2011
Gelirler Toplamı	2.160.305	2.064.266	2.631.155
Giderler Toplamı	(729.982)	(1.418.229)	(1.213.303)
Kâr	1.430.323	646.038	1.417.852

Çiçek Satış Büfeleri

5216 sayılı yasanın 26. maddesi gereği 13.09.2007 tarih 1729 sayılı meclis kararıyla kiralanmıştır. 30.11.2007 2860 sayılı karar ile 10 yıllığına Kültür A.Ş.'ye verilmiştir. Emlak Müdürlüğüyle yapılan devir sözleşmesinde kira başlangıç tarihi 01.07.2008 olarak belirlenmiştir. Ekim 2010 tarihinden itibaren Çiçek Durakları'nın 56 adeti işletilmeye başlanmıştır. Aylık olarak işletme brüt cirosunun %50 si İBB'ye ödenmektedir.

Tablo-11: Kültür A.Ş. Çiçek Satış Büfeleri Gelirler- Giderler Raporu

	2009	2010	2011
Gelirler Toplamı	-	18.340	414.873
Giderler Toplamı	-	(9.170)	(198.400)
Kâr	-	9.170	216.473

Billboardlar

İstanbul Büyükşehir Belediyesi sınırları dahilinde 100 adet (Mevcut 50) Afiş Değiştiricili Mega Billboard, 4500 (Mevcut 2000) adet direkler arası Işıklı Billboard Yapım ve İşletimi 10 yıl süre ile işletilmesi işi Belediye Encümenininin 26.10.2011 2202-916 sayılı kararı ile şirketimize ihale edilmiştir.

Tablo-12: Kültür A.Ş. Billboardlar Gelirler- Giderler Raporu

	2009	2010	2011
Gelirler Toplamı	21.680.940	20.520.527	20.214.934
Giderler Toplamı	(17.091.432)	(15.955.355)	(17.052.563)
Kâr	4.589.508	4.565.172	3.162.371

Led Ekranlar

İstanbul Büyükşehir Belediyesi sınırları dahilinde 20 adet Led Ekran yapımı ve işletilmesi işi Belediye Encümeninin 10.02.2009 tarih ve 2195-71 sayılı kararı ile 10 yıl süre ile Kültür A.Ş.- İsbak A.Ş. İş Ortaklığı adına ihale edilmiştir. İşletmeden elde edilen net gelirin %30'u İBB'ye %50 si alt yükleniciye ödendikten sonra kalan kısmın %20'lik kısmın %95'i Kültür A.Ş.'nin %5'i Kültür A.Ş.- İsbak A.Ş. iş ortaklığıdır.

Tablo-13: Led Ekranlar Gelirler- Giderler Raporu

	2009	2010	2011
Gelirler Toplamı	582.459	1.986.806	2.803.781
Giderler Toplamı	(290.550)	(1.689.297)	(2.406.585)
Kâr	291.909	297.509	397.196

5.3.5.Yayıncılık Faaliyetleri

Kitaplar

2005 yılından itibaren 186 adet kitap basılmıştır. 2011 yılı içinde, 100'ler serisinden 19 adet kitap yayımlanmıştır. Kitapların isimleri; İstanbul'un 100 Görülecek Yaşanacak Yeri, İstanbul'un 100 Mücevheri ve Sanatçısı, İstanbul'un 100 Sporcusu, İstanbul'un 100 Camisi, İstanbul'un 100 Ailesi, İstanbul'un 100 Çağdaş Sanatçısı, İstanbul'un 100 Bahçesi, İstanbul'un 100 Grafik Tasarımcısı ve İllustratörü, İstanbul'un 100 Sikkesi, İstanbul'un 100 Mimarsinan Eseri, İstanbul'un 100 Ağacı, İstanbul'un 100 Koleksiyoneri, İstanbul'un 100 Köşkü ve Konağı, İstanbul'un 100 Merdiveni, İstanbul'un 100 Panoramik Fotoğrafı, İstanbul'un 100 Spor Olayı, İstanbul'un 100 Rotası, İstanbul'un 100 Şarkısı, İstanbul'un 100 Yalısı'dır.

2011 yılı içinde 8 adet prestij kitap yayımlanmıştır. Prestij kitapları; Eyüpsultan'da Taşa İşlenen Medeniyet, İstanbul'un Fetih Günlüğü, Mavi Dünyam, Katip Çelebi

Bibliyografya, İstanbul'u Dinliyorum, Vefa'nın Cennet Bahçeleri, Hat Sanatında Vazifeli Hattat Hamid Aytaç, Sultan II. Abdulhamid Arşivinden Dünya Liderleri'dir.

1453 Dergisi

2011 yılı sonu itibariyle 13. sayıya ulaşılmıştır. 2012 yılı içinde 4 sayı basılması amaçlanmaktadır.

5.3.6.Basında Kültür A.Ş.

İstanbul'u tanıtmak amacıyla kültürel ve sanatsal alanda önemli çalışmalara, organizasyonlara imza atan Kültür A.Ş. tüm bu faaliyetlerinin duyurusu konusuna da özel bir önem veriyor. Basın ve tanıtım çalışmalarını, süreç analizleri çerçevesinde ilk başlarda değerlendirip, planlayan Kültür A.Ş. bu çalışmasının verimini de alıyor.

2011 yılında Kültür A.Ş. yazılı basında 1.283; görsel medyada 182 ve elektronik medyada 1.365 kez yer almıştır.

5.3.7.Personel Durum Özeti

2011 Yılı Aralık ayı son günü itibariyle; Kapsam dışı 56, Belediye- İş Sendikası 63 , Hizmet- İş Sendikası 123 olmak üzere Toplam 242 kişi'dir. Personel Tahsil Bilgileri; İlköğretim 43, Lise 90, Ön Lisans 15, Lisans 76, Yüksek Lisans 15, Doktora 3'dür. Kadro Dağılımı; Genel Müdür 1, Müdür 9, Şef 36, Uzman 104, Sendikası 92. Toplam 242 personel bulunmaktadır. 74 bayan, 168 bay personel çalışmaktadır. Ortalama Personel Yaşı 38, Ortalama Kıdem Yılı 7,5, Kıdem Tazminatı Yüğü 4.908.489 TL'dir. Taşeron Personel maliyeti 4.720.396,88 TL, Kadrolu Personel Maliyeti 14.309.000,00 TL, kadrolu personel aylık ortalama maliyeti 5.670 TL'dir.

5.3.8. Mâlî Durum Özeti

Kültür A.Ş. 2011 yılı hesap döneminde gerçekleştirdiği faaliyetler sonucunda;

114.192.560,19	TL	Net Satış Geliri,
1.578.878,25	TL	Diğer Faaliyet Gelirleri,
446.335,57	TL	Olağandışı Gelirler olmak üzere,
116.217.774,01	TL	Toplamında Gelir elde etmiştir. Bu gelirlere karşılık;
94.002.530,43	TL	Satış Maliyeti,
14.236.399,81	TL	Faaliyet Giderleri,
875.989,22	TL	Diğer Faaliyet Giderleri,
1.720,84	TL	Finansman Giderleri
22.113,16	TL	Olağandışı Giderler olmak üzere
109.138.753,46	TL	Toplamında Harcama yapılmıştır.

2011 yılında Kültür A.Ş. yapmış olduğu faaliyetler sonucunda **7.079.020,55-** TL kar elde etmiştir. Bu kar rakamından 1.437.907,47 TL Yasal vergi ödendikten sonra **5.641.113,08** TL Net Kâr elde etmiştir. (Kültür A.Ş. yönetim kuruluna hazırlanan 2011 faaliyet raporundan alınmıştır).⁴⁹

---

⁴⁹ Kültür A.Ş. yönetim kuruluna hazırlanan 2011 faaliyet raporundan alınmıştır.

6. SONUÇ

6.1. YEREL YÖNETİMLERİN KÜLTÜR-SANAT ETKİNLERİNE KATKISI

Belediyelerin hizmet alanı kapsamında kent halkının kültür sanat yaşamına katkı sağlar. Kentin ihtiyaç duyduğu her türlü etkinliklere mekân sağlar, nitelikli etkinlikler için bilim insanları, kültür sanat insanları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve gerekli görülen diğer kişi ve kurumlar ile işbirliğine gider.

Mevcut kültürel ve tarihsel zenginlikleri çoğaltmak ve kent kültürünün örülmesine katkı yapmak üzere etkinlikler düzenler, yayınlar yapar, kent kimliği, tarihi ve kültürü üzerine gelecek kuşaklara da rehberlik etmek ve bugünü ileriye aktarmak amacıyla çalışmalar yapar. Uzmanlar ve bilim adamlarıyla işbirliği yaparak kent insanını daha ileriye taşımak görevini yerine getirir.

Kültürün, sanatın kent insanı üzerindeki etkilerinin olumlu ve geliştirici olması yönünde çalışmalarını sürdürür. Bu çalışmaları yaparken kentin tüm fertlerini (çocuk, genç, yaşlı, kadın, erkek, engelli, sosyal ekonomik ve kültürel anlamda dezavantajlı) gözetenek eğilimlerini, isteklerini göz önüne alarak karar verir ve uygular.

Gerekli görülen hallerde etkinlik öncesi, hedef kitle ve ihtiyaçları belirler ve projeleri hayata geçirir. Kentin tarihi değerlerine ve kültürel zenginliklerine sahip çıkar, gün ışığına çıkarılmasına, var olanların tanıtılmasına yardımcı olur. Çocukların ve gençlerin kentlerini, tarihini tanıması ve koruması bilincini oluşturmak amacıyla bilgilendirme çalışmaları yapar ve etkinlikler düzenler.

Çocukların, gençlerin, kadınların, engelliler ile sosyal ve kültürel ekonomik anlamda da dezavantajlı kesimlerin, yetişkinlerin boş zamanlarını nitelikli bir şekilde değerlendirmelerini sağlamak için eğitsel, sanatsal ve kültürel projeler hazırlar ve hayata geçirir. Semtlerde birimler (semt kütüphaneleri, kültür merkezleri, yaşam evleri, semt evleri ve buna benzer

diğer birimler) kurarak kent halkının kolay ulaşabileceği birimlere yaygın hizmet götürür. Kentin tanıtımı için etkinlikler düzenleyerek, kenti bir çekim merkezi haline getirmeyi hedefler. Bunun adına yapılması gerekenleri projelendirip uygulamaya koyar.

Ülke dışındaki yerel yönetimler ve her türlü kurum ve kuruluşlar ile kültürel, eğitsel, sanatsal ve ekonomik işbirliğini geliştirici ve zenginleştirici yönlerinin yapacağı katkıyı arttırmak için her türlü faaliyeti sağlar.

6.2. İ.B.B KÜLTÜR A.Ş.'NİN İSTANBUL'DAKİ KÜLTÜR-SANAT DÜNYASINA YAPTIĞI KATKILAR

Kültür A.Ş. kuruluş amacı doğrultusunda, İstanbul'un kültürel, coğrafi ve sanatsal güzelliklerini yurt içinde ve yurt dışında tanıtmak için kültürel organizasyonlardan yayımcılık faaliyetlerine müze işletmeciliğinden açık alan reklamcılığına, kültürel mekan işletmeciliğinden ulusal ve uluslar arası panel, sempozyum ve festivallere uzanan geniş bir yelpazede organizasyonlar gerçekleştirir. Bu çerçevede kamuya açık ihalelere girerek ya da bizzat kendisi projeler üretip, finansmanını sponsorluklar ya da kendi öz kaynakları ile temin ederek kültür ve sanat alanında bir aktör olarak faaliyetlerde bulunur.

Doğu ile Batı arasında köprü hüviyetinde olan İstanbul, birçok köklü medeniyetin ve kültürün de izlerini taşımaktadır. Türkiye'nin son yıllarda yakalamış olduğu başarı grafiği, İstanbul'umuzun yurt dışında daha dikkatle izlendiği gerçeğini gözler önüne sermektedir. Bu çerçevede Kültür A.Ş., İstanbul perspektifli çalışmalarını sürdürürken, hizmeti daha nitelikli ve kültürümüzün geleneksel yanlarıyla desteklenmiş bir sunuma dönüştürmek amacıyla yurt içinde ve yurt dışındaki yenilikleri takip eder. Gerek organizasyonlarında gerek işletmiş olduğu mekânlarda bu yenilikleri uygular.

Mülkiyeti İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne ait olan Miniaturk – Minyatür Türkiye Parkı, Panorama 1453 Tarih Müzesi ve Yerebatan Sarnıcı, Kültür A.Ş.'nin işlettiği ve ziyaretçi sayısı ve memnuniyeti ile İstanbul'un gözde müze mekânları arasında yer almaktadır. Kültür A.Ş. bu müze mekânlarının yanı sıra Cemal Reşit Rey Konser Salonu başta

olmak üzere son yıllarda İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından açılan kültür merkezlerinin işletmeciliğini yapar.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin yerel yönetim anlayışındaki kültür ve sanata önem veren vizyon, Kültür A.Ş.'nin ve diğer kültür kurumlarının İstanbul'un tanıtımındaki misyonunu ve önemini belirlemektedir.

Kültür A.Ş. uzman personeli ile İstanbul'un ulusal ve uluslar arası alanda tanıtımını sağlamak, şehrin kültürünü çeşitli etkinlikler ile görünür kılmak için çalışmalarını planlar.

7. KAYNAKÇA

- 5393 Sayılı Belediye Kanunu, mad. 12
- 5393 Sayılı Belediye Kanunu, mad. 28
- 5393 Sayılı Belediye Kanunu, mad. 33
- 5393 Sayılı Belediye Kanunu, mad. 44
- 5393 Sayılı Belediye Kanunu, Madde: 14–2
- Araştırma yeri; İBB Kültür ve Sosyal İşler Daire başkanlığından alınan veriler
- Vasviye ÇELİK, “**Yerel Demokrasi ve Yerel Özerklik İlişkisi**”1995
- ÇUKURÇAYIR M. Akif, **Siyasal Katılma ve Yerel Demokrasi**, 3. Baskı, Konya: Çizgi Kitabevi, 2006
- DERDİMAN Cengiz, **Yeni Düzenlemelere Göre Yerel Yönetimler**, Alfa Akademi, 1.Basım, 2005
- DERDİMAN Cengiz, **Yeni Düzenlemelere Göre Yerel Yönetimler**, Alfa Akademi, 1.Basım, Ramazan Cengiz, 2005
- DURSUN Davut, **Siyaset Bilimi**, Befa Yayınlar,4.Basım, 2008,
- ERGİN Osman, 1995
- GÖZÜBÜYÜK Şeref, **Türkiye’nin Yönetim Yapısı**, S yayınlar, Ankara, 2001
KAYA, 2003
- KELEŞ, Ruşen, **Yerinden Yönetim ve Siyaset**, Cem Yayınevi, 4. Basım, İstanbul,2000
- Kültür A.Ş. 2011 Faaliyet Raporu
- NADARLIOĞLU, Halil, “**Mahalli İdareler**”, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 1994
- ORTAYLI, İlber, **Tanzimat’tan Cumhuriyete Yerel Yönetim Geleneği**, İstanbul, Hil Yayınları, 1979
- ÖKTEM, Önder, “**Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Gelişimi**”, Türk İdare Dergisi, Sayı 378, Mart,1988

- PARLAK ve SOBACI, **Kuram ve Uygulamalarda Kamu Yönetimi Ulusal ve Global Perspektifler**, 1. Baskı, Alfa Aktüel Yayınları, İstanbul 2005
- PARLAK, Bekir ve SOBACI, Zahid, **Kuram ve Uygulamalarda Kamu Yönetimi Ulusal ve Global Perspektifler**, 1. Baskı, Alfa Aktüel Yayınları, İstanbul 2005
- TOPRAK, Zerrin, **Yerel Yönetimler**, Nobel Yayın, 6. Basım, 2006
- TORTOP, Nuri, **“Mahalli İdareler”**, 1. Basım, Nobel Yayınevi, Ankara, Eylül 2006
- YILDIRIM, Selahattin, **“Yerel Yönetim ve Demokrasi”**, İstanbul, 1993
- YILDIRIM, Selahattin, **Yerel Yönetim ve Demokrasi**, Yerel Yönetimin Geliştirilmesi Programı El Kitapları Dizisi, 2. Baskı, İstanbul: IULA-EMME Yayınları, 1994

İNTERNET KAYNAKLARI

- <http://www.elazig.bel.tr/mudurlukler> .
- <http://www.kultursanat.org/hakkımızda>.